

पुर्खां दय्क तकगु सम्पत्ति, भोगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुर्खां दय्क तकगु सम्पत्ति, भोगु कला व संस्कृति

स्वयं

नेपाल संवत् १९३९ दिलागा/२०७६ साउन १५ / 2019 July/ ल्या:१८, दाँ:१

चिनियाँ भाषा व पाकशिक्षा उलेज्या:

पिकाक - ख्वप नगरपालिका/सम्पादक - आशाकुमार चिकंबञ्जार
थाकू - भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स
फोन ल्या: - ०१-६६१००९६, इ-मेल - bhaktapurmuni@gmail.com

ढुतलतुरतु

गलथलतुगः (घणुतलकणुणु)

; DkfbSlo

२०७६ साउन, अङ्क १८ वर्ष १

सरकार ठेकेदार तय्गु महाजाले

ठेकेदारतय्गु लापवाहीखं सकल नेपःमि तय्सं तस्कं सास्ती नयो च्वंगु दः । इलय हे सिध्यकेमःगु ज्या ठेकेदारं थी थी त्वहः तयो ज्या मसांगु लिं “वःवःसा ध्याचः निभः त्वःसा धुप्वःदानिगु” अवस्था जुयो च्वंगु भ्नीथाय् तःदा हे दत । स्वनिगः व स्वनिगः पिनेया अपलं लाँ व थाय्या बिजोग थथे जुयो च्वंगु ता ई हे दत । लाँय् जुइपुं द्रुलंद्र यात्रु तय्सं दुःख सियो च्वडानं न सरकारं मथां अले भिंक गुणास्तरीय निर्माण याय्गुलि ध्यान तला न ठेकेदार वा निर्माण कम्पनी तय्सं हे ध्यान तला ?

लाँ पिच यागु लच्छी हे मरुबले ढवलवइगु, पिच चुइकिगु, स्यनिगु, ताँ दय्क च्वं च्वं हे दुइगु, खुसी बालं चुइकिगु, भवनत (निर्माण सम्पन्न) मजःबले हे अलपत्र याड त्वःत वानिगु थजगु ठेकेदारतय्गु लापवाही थाना छुं हे मखुथे जुय धुकल । सडक विभाग व वनपां स्वापु दःपुं कर्मचारी तय्सं कमिशन मकःगु जूसा ठेकाकायो ज्या सिमध्यक विसेवानिपुं ठेकेदारतय्ता कार्वाही जुयमःगु ज्या सानेगु म्याद फसां वास्ता मयासिं त्वःत तकगु बेवारिसे संरचनातय्गु ज्या हज्याकेता सरकारं हे म्याद ताड वयो च्वंगु दः । देया फुक्कथासय् ठेकेदारया लापवाही अस्तव्यस्त जुयो च्वसां अमिता कार्वाही याय् मफुगुलिं अः याय्महा सरकार ठेकेदार तय्गु महाजालय् लड च्वंगु प्रष्ट सिय् दः ।

जनताया अपलं विरोधलिपा नेपाल सरकारं ठेकेदारपिन्ता जिम्मेवार याय्ता सार्वजनिक खरिद नियमावलीख्य संसोधन याय्गु कुतः यात । २०७६ बैशाख ३० गते राजपत्रे पिथाड डादाया औसत कारोबारया प्यदुगं (चारगुणा) तकया रकमखय् जक अजपुं ठेकेदारत बोलपत्रे सहभागी जुय दैःगु, (हाकुगु इवः) कालोसूची खय् लापुं व्यक्ति त, फर्म, संस्था वा कम्पनी सञ्चालक तय्सं थःगु पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व कायम जुइगु काथं चाय्क तःगु फर्म व संस्थां बवति (भाग) काय मदैगु, भ्रष्टाचारया मुद्दाय लाड च्वंगु जूसा उगु मुद्दाय सफाइ मब्यतले ठेक्का खय बवति (भाग) काय मरुगु, ठेक्का वियहाँ ठेकेदारया प्राविधिक व मानवीय क्षमता स्वयगु व ज्या सिध्यकगु डादातक निर्माणो गडबडी वसा सम्बन्धित निर्माण कम्पनीं ल्हवनेकाने याय्मःगु प्रावधान दःगु खः । थजगु प्रावधान वसेलिं ठेकेदारतय्सं विरोध व निर्माणया ज्या बहिष्कार याय्गु धम्की ब्युसेलिं सरकारं ठेकेदारतय्गु हःने कपः क्वछुकल, आत्मसमर्पण यात । राजपत्रे प्याहाँवगु लच्छी हे मरुबले राजपत्रे प्रकाशित प्रावधान खारेज यात ।

रौतहतया लाल बकैया खुसी दय्कगु ताँ अलपत्र याड त्वःत तकालिं जनतां सास्ती नःगु जक मखु उकिंयाड दुइगा दूर्घटना जुयो डाम्हा मनु सीगुनं समाचार दः । येनं साँक्वय् वानेगु लाँया दूर्दशा, ख्वपं कमलविनायकं नगरकोट वानेगु लाँया अवस्था व देशेडांक जुयो च्वंगु ज्याया रुप अथेहे खः । छतिंहे मपा । ठेकेदारतय्गु नां नेकपाया प्रमुख नेतातनपां स्वड वैगु । देशे दुनेया दुकुटी भारी क्वथाय् खिचा द्रहँवांथे याड ब्रम्हलुट याड च्वसां सरकारं छुं याय् मफः । लाचार, पालु बाय्च्वंमहा ख्याचारथे तुलुतुलु स्वयोजक च्वन । देशेडांक थजगु अस्तव्यस्त जुयो च्वंगुया जिम्मेवार केन्द्रीय सरकार खः । मखुःसा सरकारं गैर जिम्मेवार ठेकेदार तय्ता कार्वाही याड केने फय्मः ।

आत्मश्लाघा

बाखा

मन थातेमला, रवलमाल, हीनताबोध, अले डिप्रेशन, थःता थमं तस्कं कमजोर, अभागी तायक म्वायगु हे बेकार भःपियो म्वाड चवनेहे मयल जक हाल जुइपुं अजगु भावनां प्यपुंक जुइपुं पीडित मनूया अखःचिट्टांलाड तःमि जूम्हा, संजोगं मति तयागु स्वयो अप्वः नम्वरकायो जाँच्य पास जूगु, मेपुंसापिन्ता दुःख जूबले थःमौका स्वयो सुयागु ग्वाहालीखं थः च्वयया पदे पदेन्नति जूगु थें जःगु थी थी कारणं थः काथंछिं गु पदे लाक वापुं मनूत तस्कं महत्वाकांक्षी जुई । आमिसं थःता थःमं च्वछाई । थःगु योग्यता, क्षमता स्वयो अप्वः च्वछायो थःगु मूल्याडकन याई ।

रमेश थःताथमं च्वछायो मूल्याडकन याइम्हा मनूकाथं गामे व त्वालय फुक्क सिनं स्यू । पञ्चायतकाले व चिच्याहांगु पदयायम्हा छम्हा कर्मचारी जक खः । पञ्चायत या इलय खःगु मखुगु खाँकाड चाकडीयाड व विस्तारं च्वय यायगु पदे थ्येक वान । उखे थुखे याड, उगुथुगुयाडभतिचा धेबा मुंकेसेलिं अजपुं हे पासापुं सड्गते लासेलिं वं घरजग्गाया ज्यानं सान । चच्छीन्हिच्छीं धेबा धेबाजक म्हागसे खांक जुइम्हा रमेशचां अः ठेकेदारीखयनं लाहातल । ठेक्का पट्टया पेशा हे कर्मचारीतयगु चाकडी याड, मन्त्रीथाय्तक थ्यंकेगु, मन्त्रीपाखें राजनैतिक कार्यकर्ता, इञ्जिनियर (प्राविधिक व्यक्तित) नपां क्वयनिसें च्वय थ्यंकया कर्मचारीपिन्ता कोसेली व उपहार धाधां घुस नक नकं थःगु ज्या पुवांकिगु खः । दिन नपां रमेशया ब्यवहार नं पाड वल । व गुलि गुलि च्वय च्वय्या सरकारे वानिपुं राजनैतिक कार्यकर्ता, च्वयच्वय्या कर्मचारी व प्राविधिकत नपां बांलागु स्वापु दयक वाना उलि उलि हे त्वालय, जलाखालापुं नपां तापाड वान । वं थःता तहांम्हा मनू तायक जुल ।

छन्हू रमेश याकचा च्वड थः बने

(ब्यापारे) जुयागुया ल्याः चाः पिकायो च्वन । काचाक्क क्वथाय् थःजहान द्रहंवबले व थारा न्हुइक ग्यात, भसड्ग वान । रमेशया जहान छम्हा नांजम्हा, बांलाम्हा शिक्षिका खः । वयक नर्सरी (बागु) कक्षानिसिं ब्वंक ब्वंकं अः कलेजेतक ब्वंक दीम्हा छम्हा इमान्दारम्हा लेक्चर खः । वयक मनोविज्ञानया तस्कं बांलाम्हा लेक्चरकाथं यक्वसिनं म्हास्यू । थःभःत रमेश न्ह्याब्लें याकचा च्वड च्वनिगु, न्ह्याब्लें ल्याः चाया धलजक पुइक च्वनिगु, नाफाया लागिं थः तस्कं मिलेजूपुं पासापुं नपां त्वःत याकचा जुयो जूगुलिं रमेशया जहानं थी थी काथंया न्ह्यसः त छुड रमेशता काकाकु कु धायकल । वयकया नां सावित्री जूसां थः भःतया थौं स्वयो कन्हे हिलवयो च्वंगु बानी व्यहोरा स्वयो छागु बोलिं (खरो) टिका-टिप्पणी याड दिल । कक्षादने उपद्र याइपुं व पाठ मब्वसे वैपुं विद्यार्थीपिनिगु बान्ही चान्ही स्व स्वं थुइक वयोच्वम्हा सावित्री थः श्रीमान्या पदोन्नति, तःतः हांगु ठेकापट्टाखय लाहा तयोच्वंगु अले छँ छुं मकानिगु ब्यवहारं सावित्री तस्कं सशक्त जुल । गनां छुं द्वांकल जुइ धायगु सड्का नं यात ।

रमेश ठेकापट्टा व घर जग्गाया खाता बही ब्वयो, छगू क्लिप फाइले ल्हयो च्वन अले मोबाइलया क्याल्कुलेटरे हिसाबनं याड च्वन । कलेजे राजनीतिशास्त्र ब्वड च्वम्हा कायभाजु नवीन स्वन्हे तःतःसः वयक तले थाहाँ वल । थः बौ रमेशया क्वथाय् द्रहंवयसाथं तःतसकलं हाल- 'थौं कलेजे पासापुं नपां भण्डै बांमलाक ल्वापु जुय तांगु ।' नवीनया सःले निराशा व पीडाया भाव खानेदः अले थःव्वाः याता मिखा ज्वय् ज्वय्पियो स्वस्वं खाँ ल्हा बले थः व्वा प्रति तं क्यँ क्यँ घृणा व आक्रोश पिज्वयक च्वंगु खाने दः ।

■ निर्जला

आश्चर्य व सशक्तित जुयो व्वाम्हा रमेशं न्यन- 'बाबु नवीन छु जुला ?' काय्म्हासिं धाल- छु मजुला धायोदिसँ यो ?

व्वाम्हा छक्कजुयो न्यन- जिं खाँ मथुल, नवीन ?

नवीनं थः बौयाता म्हालापातिंचा धस्वाक धाल- पञ्चायतया इलय् पञ्च तयम्हा च्यो, प्रजातन्त्र वयवं प्रजातन्त्रवादी व गणतन्त्र वयवं गणतन्त्रवादी जुयो जुइम्हा लाय्फाकाचाथें जुइम्हा अवसरवादीया काय्जक जिता फुक्कसिनं हेवाय चबाय् यात । धायोदिसँ बा धाथें अमिसं धःगु खाँ सत्य खः लाकि मखु ?

उगु खाँ न्यन्यं हेय्केगु पहलं रमेशं धाल- स्व बाबु नवीन, गथे मौसम अनुसारं भीसं हिलहिल नं फियमः अथे हे ई अनुसारं भी जुय समयके मः । चिकुलां लुमुगु कोट, गलबन्दी, डयो तपुली पुयो जुयमः अले ताल्लां सालुगु नं फियो जुयमः । रमेशं चिची पापा क्यड नवीनता हेय्केथें खाँ काड च्वन थुगु खाँ चित्त बुभ्ने मजुसेलिं नवीन थः व्वायाता तंम्वयो तस्कं हक्क लिसः बिल- छि मनू हे मखु, लाय्फाकाचा क लाय्फाकाचा । न्ह्याथायनं ठीक्क जक याइम्हा । हलु थजम्हा मनू छिगु बानी छिति हे मिलेमजु छि दोषपूर्ण म्हा मनू जुयो च्वना । बाँय् तुति व्वाव्वा साड नवीन क्वथां प्याहाँ वान ।

उगु इलय् सावित्री, ए नवीन । छसु नपां हालागु ? धा धां क्वहँ वल । क्वथाय् वाड छाय् थें ? छुजुला ? नवीन छाय् हःगु जक अचम्म जुयो न्ह्यसः तल । अले थः जहानया हःने भ्वातां दान । सावित्रीया खाँ न्यड रमेशं चिच्यासलं सम्भेयाय्गु पहलं लिसः बिल- अः जिं छु धाय्गु ? कलेजे मचातय्गु ल्वापुखं छँ वयो उपद्र यो वःसा जिं छु याय्गु ? रमेशया सःले, वयागु पहले पश्चाताप व लाँपु द्रंगुया

स्वप पौ

अपराध बोध दः । उगु हे इलय साबित्री धाल- मखु, छिं भी परिवार दुने हे जिमिता मकांसीं छुं छुं खाँ सुचुक तःगु थें जिता लगे जुयो च्वंगु दः । फुक्क खाँ परिवारता छाय् काने मफःगु थें ? छु छिं छुं काने हे मज्यगु ज्या याड च्वडागु दीला थें ? मचाखाचात नेम्हां हुकें जुय हे धुकल । तः हिम्हा नवीन राजनीतिशास्त्र ब्वड च्वंगु व चिच्याहिम्हा महेश इतिहास ब्वड च्वंगु खाँ छिं स्पू हे जुयमः । भीसं कमेयाडागु सम्पत्ति फुक्कं भीसं ज्वड वानेगु खहे मखुथें । अमिगुहे लागिं भीसं कमेयाड च्वडागु खःसा अमिता सुचुक तय्मःगु खाँ हे छु दः धक । खुलस्त कड द्यसा जि हे ज्यु नि । मांम्हा हःगु ताय्वं कान्छाम्हा कायभाजुं महेश क्वथाय् वयो मांयाता न्यंकेथे बौम्हा पाखे स्वयो - म्हाला-पातिं धस्वाक धाल- माँ ! बानं घर- जग्गा, ठेक्का पट्टा, अपाभट्टा, नाःमियगुलि जक धेबा लगानी यागु मखु प्रजातन्त्रवादीपुं नपां मिले जुयो यें निसें दिल्ली चले जुइगु बस सेवाखय् नं लगानी याड तःगुदः । व छाय् लगानी यागु स्यूला माँ तस्करि याय्ता कः । पुलांपुं भ्रष्ट पञ्चतयसं थें मन्त्री जुयता उद्योग क्षेत्रे वाड प्रधान मन्त्रीया नामय् फुक्क ब्यापारी व उद्योगपति तय्के धेबा उठेयाड गना गना लगानी याता जक धायो तःगु न्यडागु । थौं कलेजे तःहांगु जनसभा, सुथाय् निसें हे जुइगु दः । बाया पासापिसं भारते वाड 'नेपः हिन्दूराज्य दय्केगु' धाधां धेबा ज्वड वगु दः जक नाहे कायो कायो फुक्कसिया हाकुगु ज्यायाता उगु सभाखय उल कड च्वन । आना बायागुनं नांः कायो हःबले जिपुं आना वाने थाना वाने हे मतः । लज्यां सिड थें जुल । अले बाखड तं प्याहाँ वयो छें श्वहे खाँ न्यने दक वयागु क माँ ।'

थुजगु खाँ न्यड साबित्रीया मनय् भ्वखाय् ब्वल । अले मचातयगु खाँ तस्कं यो ताय्क थः जहानता न्वाँत-खयां खःनि । थजगु देशधातक ज्या छिं छाय् याड दियागु ? खाँ न्यं न्यं साबित्रीया मन कय्कुन । अले भ्रस्कततं

रमेशंधाल- स्व छमिसं धेबाया महत्वहे मथुथें खाँ ल्हाय्मते । अःभीके स्वखा-प्यखा छें दः अले स्वथाय् प्यथाय् लगानी नं याडागु हे खः । श्व फुक्क अमिगु लागिंया खःनि ।

श्व खाँ न्यं न्यं महेशं ब्वाया खाँ दश्वी सं त्वाल्हाड धाल- बा ! जिमिता पाप याड हःगु धेबा, देश मियो देश हे दुब्रेयाइगु व धर्मया नामे ल्वाकः ल्वापुया मियुसा याड कमेयाड हःगु धेबा म्वः । अः जिपुं तः हित । जिमिगु तुतिखय् जिपुंहे दाड थःता मःछि थमनं हे कमेयाय् फत । देश व जनताता क्वथे थुडकमेयाड हःगु धेबा भारतया आइसियां छु अमेरिकाया डलर नं क्वट्योगु जुई जिमिगु निमित्तं । 'जिं दाइता सःत ह्यु । थौं फुक्क खाँ क्वछियमः' धाधां महेश प्याहाँ वान ।

रमेश व साबित्री सुपाँयखं तपूगु आकासं व वइला प्वं वइला दक ग्याथें कायपुं वयो छु धाइथें जक अमिगु लाँ स्वयो च्वन । उवले हे नेम्हा फुकिं द्रहँ वल । अले नवीनं तस्कं गम्भीर जुयो, रमेश पाखे स्वयो धाई- बा आपतया इलय् थः त्वःबः या दाजुकिजा अले गां, नगर या पासापुं त्वःत शत्रुनपां मिलेजू वानेगु छु पाय्छी जूला ? छु छिता मुले तयो न्हयलय स्याइम्हा विश्वासघाटी मधाइला ? अः छु जिपुं विश्वासघाटी व बेइमानीया काय् धाय्क म्वाय् मालिगु जुलला ! श्व खाँ पाय्छी खः ला ?

खाँ न्यं न्यं महेशं अभ्र तंपिकायो धाल- व गल्ली हे खः । अले बानं संकटया इलय् फुक्कसिता धोका वियागु खःसा वयकपुं फुक्कसिके माफी फ्वने मः ।

रमेश कायपिनगि हःने छुं हे धाय्मफयो म्हुतुसी सुकुसुकु चिक हिनताबोधया भावं खा खातुकु धायो च्वन । वया मन ख्वल- अले छसिकाथं टुंगु लाँपु लिफ्यंफ्यं धाल- जिगु मने न्ह्याब्लें थजगु पश्चाताप, लज्जा व अयोग्यताया भावनां क्वत्यल यंक यंक जिं गुलि चाः न्हयो हे मवयक, मिखा फुतिहे मयासिं फुकागु दः अले न्हिनेनं गुब्लें आनन्दया सास ल्हाय मखां । थौं स्वयो १५

दा-२० दा हाँ निसेंहे जिं थथेयाड न्हि फुक च्वडा । न्हाप निसेंहे जिके थजगु मति वगु खः । श्व खाँ काँ काँ रमेशया मिखालं ख्वबी बःवल । अले थः जहान पाखे स्वयो बिनितियायां धाल- जि गजगु तःजःगु पीडाया पुखुली दुडच्वडा ? जि वानेगु लाँपु फुक्क त्वःधुले धुकल । लाँपु तांम्हा जि अः गना वाने ? छयां मनोविज्ञान ब्वकिम्हा लेक्चर । जिता लाँपु छुं हे क्यँ साबित्री धाधां महेश ख्वल । महेशया ख्वःसले साबित्रीया मननं न्याल । अले ख्वबी हुइकं हुइकं धाल- नवीन व रमेशया खाँ जिता नं यो ताय्का । अमिसं धःथें छि पुलांपुं पासापुं मुंक थौं कन्हे हे बैठक तयो माफी फ्वड दिसं । गुकिं फुक्क दुःख पीडा व अपराधबोध बुलुहुँ म्त्वःजुयो वानि । अले लाहातय् किगु फोहर नाखं सिलाथें जुइ ।' साबित्रीया खाँ न्यड थः ता तस्कं कमजोर ताय्कम्हा रमेशं धाल- अःजिके अथे माफी फ्वनेगु शक्ति नं ल्यंमतः । रमेशया मिखालं वर्षाया पाखाहःथें ख्वबी हाल । अले सान्त्वना ब्युब्युं साबित्रीं धाल- मखु, जिपुं फुक्क छिगु हे साथे दःनि । मन् जुयो द्रने फः । अः टुंकेगु ज्या दोहरेयाय्मखु दक बचं बियो दिसं । अपराध, अले ग्याचिकु पहः लाज लःहिड तय् मज्यु । माफी फ्वने धुनकिं मनहे याउँसे च्वनि । चान्हे अय्ला त्वड देनेमालिगु, न्ह्यौं मवैगु ल्वयनं ताड वनि । साबित्रीं मन ह्वय्क सम्भेयात । उब्ले हे तले अजिं जानय्ता सःतल । जा नय् त्यल, सकलें तले वा ल्यंदःगु खाँ कन्हे ल्हःधा धां सःत च्वन ।

साबित्री थः जहान रमेशता लाहा ज्वड थौं थां धाल- मेपिनगु हःने थः तहां छुय्ता थिके - थिकेगु अय्ला त्वड फुतीं याय्गु, बां-बां लागु मोटर गय्गु, तःतः फिगु साफू केनेथें जक ज्वड जुयगु फुक्क हिनताबोध व अपराध बोधया लक्षण खः । तः तः फिगु साफू केनेता जक न्याड मब्वसिं ब्वनिगु बानी नं आत्मस्लाघाया छगू लक्षण खः । मांया खाँ न्यडसकलें बैगले थाहाँ वान । छगू न्हूगु, अले तस्क सागु जा नय्ता ।

अपराधयाता राजनीतिकरण व राजनीतियाता अपराधिकरण याइगु प्रवृति अन्त्य याय् मः

(ख्वप नगरपालिका प्रमुख अले ख्वप विद्यालय व्यवस्थापन समितिया नायो सुनिल प्रजापतिजुं २०७६ साउन १ गते खुन्हं नवागन्तुक विद्यार्थी पिन्ता लसकुस नपां अभिमुखीकरण ज्या इवसं बियो द्युगु न्वचु)

दांक अले गुणस्तरीय शिक्षा वियगु नपां देशया लागिं मःपुं जनशक्ति ब्वलांकेगु उद्देश्यकाथं न्ह्याक वयो च्वंगु ख्वप मा.वि./कलेज नेपःदेया स्थानीय तहं न्ह्याकगु न्हापांगु मा.वि./कलेज खः ।

ख्वप मा.वि.सं मानविकी, विज्ञान, व्यवस्थापन व शिक्षाया कक्षा न्ह्याक वयो च्वंगुलि थुगुसी निसैं 'कानुन' पेन्टिड विषययानं कक्षा न्ह्याकगु दः । अथेयां फुक्कं हे विषय थःथःगु क्षेत्रे उलिहे महत्वपूर्ण खः । मात्र स्वइगु दृष्टिकोण जक पाइगु खः । न्ह्यागु हे विषय ब्वसां थःथःगु विषयखय् विशेषता हासिलयाड दे व समाजसेवाया भावना ब्वलांक हज्याय् फ्यमः जक-भिन्तुना देछाय् ।

कानुन भ्नी फुक्कसिनं थुइके हे मःगु अत्यावश्यक विषय खः । देया फुक्कमनूत विद्यार्थी मास्टर, कर्मचारी प्रशासक राजनीतिकर्मी, अले सर्वसाधारण जनतां कानुन थुइके मः । कानुन मदय्क विद्यालय, कलेज, विश्वविद्यालय, सरकारी कार्यालयत माथंवांक न्ह्याके फैमखु । उकिं धायो तःगु खः कानुन जिं मसिया धायां पार जुइमखु अर्थात कानुनया अज्ञानता क्षम्य जुइमखु । थथे सजाय याइगु स्पूसा जिं अजगु ज्या याय्हे मखु धायो ख्वयां कानुनं त्वःति मखु । उकिं कानुन मथुयो हे अपलं मनूत इयालखानाय् च्वड जीवन वितेयाड च्वंगु दः । सरकारं राजपत्रे पिथाने धुनकिं व कानुन सर्वसाधारण थुलज्वी दक सरकारं अनुमान याई । कानुन थः आफैं हे कार्यान्वयन जुइगु मखु, मनूसिं दय्की, मनूहे कार्यान्वयन याई । समाजे गजगु कानुन माला वहे काथंया कानुन दय्की अले समाजता माथांवांक भिंक न्ह्याकेता कानुन

प्रमुख सुनिल प्रजापति

छ्यली ।

संविधान, ऐन कानुन, नियम-विनियमे ब्यक्तित्ता थवः थवः अधिकार दैजक च्वयो तै । अले थःगु अधिकार छयलेबले मेपिन्ता काथं मछिनिगु काथं, अमिगु अधिकार हनन जुइकाथं छयले दैमखु । अले मेपिन्ता काथंमछिंक अमिगु अधिकारलाक कायो थःगु अधिकार छ्यलिपिन्ता कानुनं सजाय याइ । उकिं कानुनं छु यो धाला वजक याय्गु अले छु याय मते धाला व मयाय्गु याय्म । मखुसा कानुनं सजाय याइ । उकिं कानुन भ्नीसं मथुइकसैं मगा ।

भ्नीगु नेपःदेशे संविधान नपां संघीयतानं लागु जुय धुंकल । संघ, प्रदेश व स्थानीय तह्या सरकारत गठन जुयधुंकल । संविधानं क्वछिय धुंकगु एकल अधिकार व साभा अधिकारबारे स्पष्ट मजुगुलिं, नपां मिलेजुयो आपसी

समन्वययाड कानुन दय्के मफःगुलिं समस्या ब्वलांगु खः ।
थुजगु विषय नं विद्यार्थी तय्गु ब्वनेगु विषय जुयमः ।
अमिता थुइक वियगु शिक्षकतय्गु कर्तव्य खः ।

भीगु देशेदुने अपलं कानुनत दः । अजगु कानुन
लाहातय् कायो हाचांगायो जूपुं अपलं मनूतय्सं बदनामी
कमेयाड च्वंगु दः । मठः देगः थजगु सम्पदा संरक्षणो
जिम्मावियोतःपुं महन्ठ व मठाधिसपिसं देगः देवालयया
जग्गा त अबौं अरबया मियो नय धुंकगु, अख्तियार
प्रमुखनपां मिलेजुयो बालुवाटारया सरकारी जग्गा नीजिया
नामे याकगु, विश्वविद्यालयया उपकुलपतिं लाखौं धुस
कायो च्वंगु थलेहे लापुं मन्त्री व सांसदपुं नपां स्थानीय
तहया पदाधिकारी पुं अनेक मुद्दाय् फसेजुयो च्वंगु बुखँ
(समाचार) वयो च्वंगु दः । कानुनं सुयातां भाजु पाजु
याइमखु । कानुनया मिखालं फुक्कसिता उथेंखानी धायगु
भीगु मान्यता खः । उकिं कानुन हाचां गायो कानुनविपरीत
ज्यासानिपिन्ता कानुनं बाकी तैमखु धायगु भीगु मति खः ।

तर थुकिया अखः थौं पुलिसं अपराधीजक माल
च्वंपुं मनूतहे थाना सांसदे त्याइ । अपराधया द्रुपने
इयालखानाय् कुड तःमह मनूयाताहे सांसदया सपथ ग्रहण
याकि । दोहरो भिडन्ते स्यापुं गुण्डानायोपिन्ता तःतः हांगु
पार्टीया नेता तय्सं पार्टीया भण्डां फाय्क थःमहा भिम्हा,
बांलाम्हा, इमान्दार कार्यकर्ता स्याड बिलाधायो लज्यामचःसैं
संसदे अवरोध याई । भीथाय् च्वंपुं सत्ताधारी सांसदपिसं ।
अले गथे कानुनी राज्य धाय् फै ? कानुनी शासनजक गथे
धाय् फै ?

अपराधता राजनीतिकरण याइगु व राजनीतिता
अपराधीकरण याइगु प्रवृत्ति विकास जुय धुंकल ।
थुकियाता न्हांक छवय् मः । थुजगु प्रवृत्तियाता कःघाड
जुल धःसा छगू नेगू दशकलिपा भीगु देशया राजनीति
ठेकेदार, तस्कर, गुण्डा, बलात्कारी तय्गु लाहातय् लाई ।
थुजगु खाँय् विद्यार्थीपुं अःनिसैं सचेत जुयो हज्यायम् ।

ज्या सानिबले द्रुने फः । अथेनं मचाय्क जुइगु द्रुं
विद्रुं फक्व म्हवः याय् फयके मः द्रुंसा ल्हवने फै । अले
अपराधयातधःसा उकिया पहः स्वयो सजाय याय्हेमः ।
थव कानुनया धर्म नं खः । मचायक भवितव्य जुयफः ।
थव न्ह्याम्हानं मनूया जीवने जुयफःगु खाँ खः। अजगु
समस्या ब्वलानिजक विद्यार्थीपिसं अः निसैं कानुन सयक
सिइक, थुइक हज्याय्ता इनाप याय् । जि नं छम्हा कानुनया
विद्यार्थी जुगुलिं थुलि सुभावा वियो च्वडा ।

लुसि प्याखंया ठ्ये

० चन्द्रबहादुर उलक

आदि प्रथम सेवा याये, भी जनताया न्हाँ ।
जनता फुकं छपा जुयः, न्याय भीसं काये न्हाँ ।
शत्रु फुक्क न्हांक छवयः, मित्र जुको म्वाये न्हाँ ।
दुःखयाता हुयःछोयः सुख भीसं काये न्हाँ ।
नेप देय्या नेपामि जुयः, म्वाड भी च्वने न्हाँ ।
गरिव जुयः म्वायेमखु, सुख सियः म्वाये न्हाँ ।
नेप देय्या जलश्रोत, विदेशीयाता मिल न्हाँ ।
तःतः धांगु पार्टी चात, द्रुहँ न्हयोथें न्हिल न्हाँ ।
ख्यालं ख्यालं धाधां थाना, नी हे याड काल न्हाँ ।
स्वदेशी ख्वयेक विदेशी न्हययेक, भांग भीता लात न्हाँ ।
नेप देय् हे विदेशी तय्ता, लः ल्हाय्गु स्वत न्हाँ ।
दाजुकिजा तताकेहें, विच याड स्व न्हाँ ।
वांसां भीगु ज्यान थाा, ल्वाये मथें च्वन न्हाँ ।
सहयाड च्वन धःसा दुःख भीसं सिइ न्हाँ ।
ना ना... वं भिं थवं भिं देय् भीगु वचे यायेता
ल्वाये फक्व भिं !

मेची खुसी त्यल काल, महाँकाली नल न्हाँ ।
राष्ट्रिय पार्टी धः पिसनं, तःपा खवाल पुल न्हाँ ।
भारतयागु तुति जड, वरदान कायेताजुल न्हाँ ।
देय्स भक्ति नारा बियः देयस मियेता स्वल न्हाँ ।
नेपामिया मातृभूमि, नेपदेय् हे खः व न्हाँ ।
देय्स नयेतावपुं नापां, ल्वायेगु भीसं स्वव न्हाँ ।
तःतः धांगु देय्या हःनय, कोमाली जुये मज्यू न्हाँ ।
नेपामि खः नेपा भीगु, नके मज्यू भीसं न्हाँ ।
साँचा स्याड धुँचा तय्ता, मोज याके मज्यू न्हाँ ।
इज्जत भीगु नेपामिया, मियेः मज्यू भीसं न्हाँ ।
देय्स मियः नय्ता स्वइपु, नेता भीम्हा मखु न्हाँ ।
शत्रु धाय्म्हा गवलेसं नं, मित्र जुइ मखु न्हाँ ।
सर्प याता दुरु भीसं, गबलें त्वंके मज्यू न्हाँ ।
अन्याय याक सहयाड च्वने भी मज्यू न्हाँ ।
ना ना.....

चवसु

नेवःसंस्कृति दुनेया छगू संस्कृति गाथामगःचहे

✦ आशाकुमार चिकंबन्जार

नेवः जाति संस्कृतिया तस्कं तःमिगु जाति खः । पला पत्तिकं नखा चखा, थायपत्तिकं फल्चा, लोहँहिति, देगःमठ, बह-बही, चैत्य गनां दःसा स्वनिगःया नेव बस्ती दुने दः । गुगु सम्पदा थौ 'विश्वसम्पदा' या धलः खय नां जायक धस्वाड च्वंगु दः । नपां संस्कारया छगू उर्वरथाय, अले संस्कारं व संस्कृतिया छगू बांलागु (इनसाइक्लोपेडिया) धुकु हे खः नेव बस्ती ।

नेवःतयगु संस्कार वा संस्कृति सुर्य या गते स्वयो अप्व चन्द्रमा (मिला) या लिधांसाय् तिथी काथं डायकेगु याई । बूसां निसें मसी तलेया संस्कार वहे तिथिया आधारे मानेयाई । गुकिं चहे व पुन्ही नं लाः । चहे धायगु तिथिया दथुइया दिं खः । चहे हिंडान्हु लिपा पुन्ही वई । वहे चहेपुन्ही वा औंसी व पुन्हीया भिन्नता व उकिया महत्व क्यड अपलं नखाः-चखाः हानेगु याई । अथे स्वनिगःया नेवः तय चहेमध्ये पाहाँ चहे (खवपय पसा चहे) बाला चहे, शिलाचहे व गाथामगःचहे याता बिशेष काथं माने याई ।

सिन्हाज्याया रसिकतां वारुँसे च्वंगु वामा स्वस्वं मन चं चं धायक हिसिख्यालीयाड गाथामगः चहे नखाः चखाः काथं मानेयाई । थः भ्वछिं जड ज्वड म्हयाय्मचापुं तक सःत नकिगु चखाः (पर्व) खः । जिलाजं म्हयाय्मचापुं सकलिं सःत नकिगु नखाः (चाड) खः । गाथामगः चहे वले नं भ्वछिं च्वडमानेयाय्गु चलन दः । थुगुइलय् सिन्हाज्या ब्यंकेगु नं याइ । वा पिज्या धुकु जक माने याय् मःगु धायो तःकाथं सिन्हाज्या ब्यंकेगु ज्या याइ । गनां गनां थः त्वालेया द्योयाता वापिज्या सिधयक व खुन्हु प्वाचा छायो नं सिन्हाज्या ब्यंके जिल दक जानकारी वियगु चलन नं दः ।

सिन्हाज्याया इलय् छँ सफायाय् मलाइगुलिं थुगु सुचुकुचुया ज्या इवः काथं नं सिन्हाज्या ब्यंकेगु याड तःगु जुयमः । सिन्हाज्या ब्यंकि खुन्हुँ छँ छ्वातलं बाँ पुड, सर्बाँ इल, फुक्क भाँडाकुडा, थालाबाला-सिल सुचुकुचु याइ । भुथु, बैगः निसें पिखालाकी थयेंक बाँइल सफा याई । अले ला (मे, खा आदि) कायो हयो ज्वरेयाड नै । गुम्हासियां बाँइले धुकु द्योया जल नं हाहा याइगु चलन दः । (थौ कन्हे ढलान छँ सिँचाति जक हा हा याइगु) थुकिया बैज्ञानिक तथ्य दुवालः स्वयबले गरिबीया कारणं बः ताने मफयो च्वंपुं किसानतय्ता संस्कृतिया माध्यमं बाध्ययाड । (तागत) बः तांके ब्यगु नं जुय फः । अले ल्वचं तापाकेता सुचुकुचु यागु खः ।

गाथा मगः चहेया बारे छगू किम्बदन्ती (बाखं) नं धायो बयो च्वंगु दः । उब्ले उब्ले स्वनिगःले घण्टाकर्ण (गाथामगः) वयो मचा तय्ता नय् यंकिगु जुल । अले व गाथामगः याता थथे याय् मते

छंता पापया डरनं मरुला दक द्योया नां कायो न्यंकिगु इलय् वया भिंगु नां न्यनेगु इच्छा हे मरु । अकिं न्हयपते गां घाड मेपिनिगु सःन्यने म्वाय्क चाहिल जुइम्हा जुगुलिं वयता घण्टाकर्ण धःगु जक नं धाइ । अपलं मचात नय् धुकुसेलिं बुद्धिमान मनू तय्सं छगू जुक्ति पिकाल । घण्टाकर्ण (गाथामगः) नपालाड वयाके न्यन । छ छम्हा नयगु लाकि सच्छिम्हा नयगु ? जिमिसं छंथाय् हे तय् हय् धः बले लय्तायो सच्छिम्हा नय् जक धाल । बाचा याय् धुडानिं गाथामगः याता अथेजुसा क सच्छिम्हा नः जक कतामारी सच्छी वयागु ककुते क्वखाय्कल । काप (धेके) याय्म्हा कतामारी नय् मजियो बाचां

बुम्हा गाथामगः न्यपित्याड साने मफयो च्वंगु जनतां थुल । अले वहे गाथामगः याता पाछायो, लुयो, कुबियो अनेक काथं म्हुतुलाड वाय् यंकल । उगुइलय् मता मरुगुलिं अले तापाक्क गाथामगः उय्यकेता छवाली प्वा च्याक वांगु जुयमः । गाथामगः उइबले न्हःपां मितइम्हा मां ब्वा मदय् धुंकेम्हा जुयमः दक नं घाइ ।

ताल्लाया इलय् थी थी भाराबान्ता, हैजा ल्वचं कयो सिन्हाज्याया इलय् बिचः याय् मफयो मचात सीगु खँयाता गाथामगुं यंकगु धायो तःगु जुयमः । सिन्हाज्याबले मचाय्क बँ पालिबले भूमि क्वय्या की पटङ्ग (सर्प, ब्यां, दोबी) स्यागु लिं अमिगु नामं शुद्ध याय्ता सिन्हाज्या ब्यंकिगु धः सा नं थुकिया म् उद्देश्य सिन्हाज्यां सुचुकुचु याय् मलागु फुसदे यागु हे जुयमः । अले गाथामगः दय्केगु ज्या नं न्हगु पुस्तायाता पुलांगु पुस्तां ज्या सेनेगु छगू ह्वता (अवसर) काथं नं छ्यलिगु खः । गथेकि सुकुथाय्गु (गाथामगः याता जामा तकेता गुगु सुकु (छवाली सुकु, पुतिसुकु) लू न्यलेगु, खिप न्यलेगु, ख्वःपा च्वय्गु आदि ज्या याइ । छवालीया ताःता तयो गाथामगःया लाहा तुति प्यागु नःप याता भुड दयकि । खिपया उपयोग नं उब्ले हे स्यनि । भाजं कपः हासाख्वपा, नःपया तुति छवाली भुड लूया लजः (लिडगु) व भोगत्याया अण्ड दय्क अशिललताया प्रदर्शन याइ । थ्व छगू प्रजनन शिक्षा काथं उब्ले कायो तःगु जुयमः । नपां (उच्छुङ्खल) अस्यः पहलं समाजे ब्वलांगु विकृति व विसंगति भः (भौ) कायो न्यकेगु चलन नं दः । जिमस्तबले ख्वपदेया थाव् बाय्या वर्णन, ब्यां वर्णन व त्वालेया मन् (कःजि) पिनिगु पहः उलनं भौ काइगु ताया । उगु इय् च्वयो तकेगु चलन मरुगुलिं अःअजगु खँ तड हे वान ।

थौ कन्हे विद्यार्थीपिन्ता स्कूलय् हे प्रजनन शिक्षा ब्वंकिगु जूसेलिं थजगु संस्कारयाता अशिललाताया नामं भिरं क्वपवाड छवय्गु याड हःगु खः । बाहा तैगु, गाथामगः नखाः चखाः समा वः (यौवनावस्था) ल्यासे, ल्याम्होसु खाने दयानिं स्यनिगु शैक्षिक कक्षा काथं कायो तःगु जुयम् । वहे काथं अशिलल (भौ) भः काइगु (थाय्काथं फरक-फरक) चलन खाने दः ।

अले गाथामगःता कतामारी क्व खाय्केगु चलन अः नं तः थासय् ल्यं दःनि । उब्ले म्हाय् मस्तेता आखः ब्वंके मछ्वइगु व छँ सं च्वडमचाकामी जुयो च्वने मालिगुलिं कतामारीया ब्योह याड भ्वँ दय्क म्हितिगु चलन दः । गुकिं नेवः संस्कारया फुक्क धाय्थँ संस्कार व संस्कृति छम्हासिं मेम्हासिता स्यँस्यं वानि । कतामारी दय्केगु (सिलाइ) सुज्या सुय्गुया छगू अभ्यास खः । बांलाम्हा कतामारीजक ल्यंक तलकिं गाथामगः ल्याहाँ वै धायो त्वालेया थाकाली पिसं न्यक स्वक कतामारी क्वपवड न्हि दक च्वय्की । अले थः ता तस्कं योम्हा कतामारी हे मां बौपिसं लुटेयाड गाथामगः ता क्वखाय्कि बले ख्वःपुं तःम्हा तताकेहँ पुं अ नं व खँ नुगःमछिंक कानिपुं ल्यं दःनि । अले लिपा हकनं बांलाक कतामारी दय्किगु मतिं

थजगु संस्कार हज्याक तःगु जुयमः ।

थुकिंलिया छँया नकिं व मिसा तय्सं छवाली छथु प्वः कां च्याक न्हाकं, फाकं (गनां गनां च्वाकं) नै तयो दोकाय् वाय् है गनां गनां इकापका नं ह्वलेगु या । अले द्वकाय् चिच्याहिकम्हा गाथामगः छम्हा नं दयक तयो तै । फुक्क सिया छँखालिं उगु ज्या क्वचायाय् धुंक गाथामगः पाछायो व लुयो, कुबियो वाय् यंकि । थुगु इलय् उत्तेजनाया अनेक अशिलल भौ (भः) काइ । अले घयम्बः नपां फुक्क मुड दोकाय् च्वम्हा चिच्याहिकम्हा गाठामगः छ्वय्कि । अले अरिचःपुं (कुपोषण) मचातय्ता मिं पांकेगु व कुं थांकेगु ज्या मिसा तय्सं याइ । थुकिं मचात ख्वय्गु ल्वय तानी धाय्गु विश्वास दः । कुपोषण ग्रस्टपुं मचातय्ता ला बः तांकिगुलिं कुपोषण मदयो सायद ख्वय्गु मयागु जुइ ।

मौसम परिवर्तन नपां मनूया जीवन पद्धति व न्हिं न्हिया ज्या नं परिवर्तन यायां वानि । अले ई अनुसारया नसा त्वंसा व पुनेगु ज्या नं फरक-फरक जु जुं वानि । गाठामगः उय्यंकिगु थाय् ख्वप दे नगरं पिने अले (दत्तात्रय) सलॉ गनेद्यो या हःने नं उय्गु याड वयो च्वंगु अःतकं ल्यं दः नि । छवाली नपां प्यागु नःप छ्वइबले प्याहाँ वइगु कुं व छवालिल्वा च्याक वगु कुं खँ पाँतीया धवाँ छपु त्वः धुलिगु धाय्गु चलन नं दः । विस्तारं चिकुलाया पहः सियदःयो वसेलिं पाँती मदैगु स्वाभाविक हे खः । अथे नं चाकःछिं कुं थाड पाँती ख्याय्गु ज्यानं बैज्ञानिक हे खाने दः ।

भूत पन्छेयाय्गु मतिं थुगु इलय् छँ बौ वियगु धायो न्हगु छँ दानेधुंक पूजा याइगु नं चलन दः । थ्व मेमेगु चहे बले नं याः । अथेनं अपलं पसा चहे व गाठामगःचहेबले याड च्वंगु खाने दः ।

संस्कार व संस्कृति भीगु म्हासिइका खः । इलं संस्कृतिया म् मथुयो नं विकृति ल्वाकछ्याड जातीया अपमान जुइगु ज्या याइपुं नं भीगु समाजे दः । अले अर्थया अनर्थ याड अर्थता ब्यर्थ याइपिसं फय्खँ ल्हाड कतयाता दुफ्वाय्गु नं याइ । गाठामगः वाय् यंकिवाले ल्याहाँ बैबले कतया सय्क तःगु लाजा धयः खुयो हैपुं नं दः । गनां गनां धाँ बाजा थाड यंकिगु अले ल्याहाँ वै बले द्योया नां कायो वइगु चलन आत्मलोचनाया पहः पिब्वःगुथें नं तायका । मन् खः मनूया विकासया ताकी गगं च्वन्हयाः बले दय्क तकगु संस्कृतिया लाँ अः चिच्या ब्याड वांगु जुयफ । उकियाता विकृति मखु संस्कृति काथं छयले फःसा समाजयाता चेतनाया छवालिल्वा च्याक लाँपु क्यड हचिइकेता अःपुई । २०४५ सालया भक्तपुर काण्ड लिपा अशिलल भःमकसें पञ्चायतया विरुद्धे छवालिल्वाः या मशाल जुलुस याड राजनीतिक नारा थ्वय्कगु ख्वपया उगु दिन अःनं भस भस लुमाड वनि । संस्कार भीगु खः पुर्खा त्वःत तकगु, संस्कार इलं घ्वाथें न्हाय् फःसा भीगु पहिचान म्वाड च्वनि हलिमय डांक । गुगु संस्कारं उगु जातिया म्हासिइका पिब्वयो च्वनि ।

लभांख्यः (लगनखेल) या पुखु ख्वपया ग्वाहालीखय् लिमुलः

यें साउन ६ गते

ख्वपया थौं कन्हे ली मला । वया थःथाय् च्वंगु नेगः पुखु भाजु पुखु व रानी पुखु ल्हवड न्हपायार्थें बांलाक दय्केगु मतिं ज्या न्ह्याक च्वंगु दः । येंया रानीपुखुया जिम्मानं वयाताहे कुबिकःगु जुल ।

थुगु स्वंगः पुखु ल्हवनेता जिम्मा कायो दय्महा न्हयलुवा भाजु खः ख्वपया कृष्ण प्रसाद दुमरु । वयकया न्हयलुवा खय् हे ख्वपया ४० म्हा ५० म्हा मिसा-मिजंतय्गु पुचं: उपभोक्ता समिति दयक ज्या न्ह्याक च्वंगु दः। मेगु पुखुली ज्या सांपुथें थाना नं ज्या सानिपुं ज्यामितः मिजंत स्वयो अपलं मिसातहे दः ।

स्वनिगः दुने च्वंगु यें यल, ख्वपया पुखुली ज्या गथे जुयो च्वना जक स्वय्ता वयक दुमरु भाजु न्हिया न्हिथं स्वथायंतुं थयनि ।

सुथाय् भाजुपुखुया बारे न्यनेकाने व स्वय्गु याय् । न्हिनय् मःकाथं मःथाय् यें या रानीपुखु व यलाय्या न्हूपुखु स्वय्ता ई विय । वयकं थःगु न्हिचछीया ज्याकाँकां स्वंगू देया पुखुयाता उलिहे महत्व वियो स्वयो च्वडागु खाँ कडदिल ।

पुलांगु परम्परागत शैलीया ज्ञान दःगुलिं ख्वप दे पुखु

दय्केगुलि लोकं ह्वागु खः । भाजुपुखु दय्क च्वंगु ज्याखाड लय्तायो राष्ट्रिय पूनःनिर्माण प्राधिकरणं लाःबला हाँ येंया रानीपुखु ल्हवनेगुज्या नं ख्वपयाता हे ब्यगु खः । वहे ज्याखाड प्रभावित जुयो यलेया न्हूपुखु दय्केता नं ख्वपयाता हे जिम्मा वियागु खाँ यल महानगरपालिका वडा नं. ४ या अध्यक्ष विकाशमान श्रेष्ठ कड दिल ।

ख्वपया ज्या फुक्कथासं वाचाय्क स्वयो च्वंगु दः । उकिं थुकिया चर्चा न्हयाथाय्नुं जुयो च्वंगु दः । 'जिमिसंनं थुगु पुखु दय्केगु जिम्मा वयकपिन्ता बिया ।' श्रेष्ठ जुं धायो दिल । वयकपुं ठेक्कां मखु उपभोक्ता समितिया पाखं ज्या सानिपुं खः । स्थानीय मनूत तयो ज्या सांकेदैगु व अनुभवं पाक्वपुं मनूत तयो ज्या सांके दैगु बांलागु पक्षखं जिमिगु मन लुयोकाल ।

येंया रानीपुखु याता नं न्हू पुखु धः । नेव भाषं 'न्हू धाय्गु 'नकतिनिया' खः । उगु इलय् न्हूगु पुखुकाथं न्हूपुखु धःगु जुइ दक श्रेष्ठ जुं धायो दिल ।

लभांख्यः (लगनखेल) या न्हूपुखु १६ औं शताब्दीपाखे जुजु सिद्धिनरसिंह मल्लया पालय् दय्कगु खः धाइ । उगु इलय् श्व पुखुली 'राज कुलों' नाःहयो पुखुली नाः मुनिगु खः ।

स्वनिगःया अपलं राजकुलो मध्ये स्वंगू राजकुलो त प्रमुख धार्ड । येंया बुढानिलकण्ठ, ख्वपय्या वागेश्वरी, यलया टिका भैरव । टिका भैरवं १६कि.मि. ताःहाकगु धलं नाः ह्यो पुखुली थानी । पुखुली नाः दासेलिं ल्वहँहिहि व तुथि नं रसेजुयो नाखं जाई । नाः वई ।

न्हूपुखुनं राजकुलो पाखं हे नाः थानिगु खः । राजकुलो मदयो वासेलिकरिब २० दौहॉ न्हूपुखु सुड वान । श्रेष्ठ जुया धापु काथं पुखुली नाः सुड वासेली व फोहर वाय्गु थाय्जुल । अले फाँ बुलिगु थाय् जुयो वसेलिं थिइक च्वंपिसं त्यल काय्गु नं यात । पुखुयां सुड वान अले थुकिं त्यल तःगु थाय्हे मदैगु अवस्था वसेलिं स्थानीय मनूत मुड थुकिता म्वाकेगु ग्वसः ग्वःगु खः । अले स्थानीय मनूत मुड उगु म्वाके मःगु खाँ यल महानगरपालिकाता धाला । श्रेष्ठया धापुकाथं उब्ले यलया स्वंगःपुखु सप्त पाताल, पुर्ण चन्डी व न्हूपुखु मुलेता यल महानगरपालिकां १८ गू लाख तका दां ब्यूगु खः । वहे धेबां न्हूपुखुली घाँय् पुय्गु चा वाय् यंकेगु व नाः थानेगु ज्या जुगु खः । श्रेष्ठजुं कड दिल ।

जिमिसं राजकुलो धःसा लिफ्यने मफुत । अकासे वगु वगति नाः व लाँय बः वगु व जमिन दुनेया नाः थाकायो फिल्टर याड पुखुली नाः थाडा । नपां छम्हा मनूयाता पुखुली स्वय्गु व डा त्वतेगु जिम्मा नं बिया श्रेष्ठ जुं धायो दिल । अले पुखुली नाः यां जाल अले नाः थाकेता अःपुखुया चाकछिं ल्हवनेगु व चाः लिकाय्गु ज्या जुयो च्वंगु दः । पुखुलिनं ५० गू खेप (टिप) चाः प्याहाँ वय् धुंकल थ्व जिमिसं मति तयागु स्वयो अपः प्याहाँ वल । दुमरुजुं धायोदिल ।

न्हपा पुखुया पेखेरं पःखःमरु । उत्खनन्या इवल्य पेखेरं पःखः लुयो वल । पश्चिम पाखे ल्वहँया 'रिटेनिड वाल' आड्ग दः । व पुलां जूगुलिं थुड न्हूगु दय्केगु ज्या जुयो च्वंगु दः । अथे हे पुखुया दश्वी सिँ नं लुयो वगु दः ।

ख्वपया भाजु पुखुली नं अजगु हे सिँ लुयो वयानिं अनुसन्धानया इवल्य पुखुदश्वी देगः दःगु तथ्य लुयो वल । थुगु न्हूपुखुया दश्वी लुयो वगु सिँ स्वय् बले न्हपा आना छुं स्तम्भ, मूर्ति वा छुं पुरातात्विक सम्पदाया बस्तु दय्फः गुलिं अनुसन्धान याय् मःजक धायो दिल ।

पुखु मुलेगु ज्या धुडानिं आना मने मरुगु लिचव (नतिजा) लुयो वगु दः । अले न्हपाया योजना स्वयो पाक ज्यासानेमाल-दुमरुजुं धायो दिल । अले पःखः हे मरु धः थाय् पःखः लुयो वल । दश्वी लुयो वगु सिँ छुकियाय्गु खः । आना छु दःगु धाय्गु अध्ययन याड थुइक ज्या साने दःसा पुखु पूर्ण

जुइगु खः ।

न्हूपुखुलि स्वता दः । फुक्कं तायाड साढे सात फिट दः । वडाध्यक्ष श्रेष्ठया धापुकाथं न्हपा थुगु पुखु ल्हवनेता नाःसुक याय्गु मति दःगुलिं लिपा नाः सुकलकिं हकनं मुके मफैथें च्वंगुलिं जस्तां बेखुयो नाः ल्यंकंतुं पुखु ल्हवनेगु यागु खः ।

पुखुया दक्षिणपाखे किबाः (बगैचा) दः । उगु किबाःयाता बांलाक थी थी स्वं ह्वय्क सार्वजनिक व पर्यटकीय थाय् काथं दय्केगु खाँ श्रेष्ठ जुं कड दिल । स्वदाया दुने पुखु व किबाः या ज्या सिधय्केगु लक्ष्य दःगु उकिया लागिं ४५ लाख तका बजेट छुटेयागु खः । पुखु मुलेगु (उत्खनन्) या इवल्य न्हू न्हूगु तथ्य लुयो वसेलिं पुखु सिधय्केता लागत भाचा अप्वः वानिगु खाने दः थुगु पुखु ल्हवनेता व म्वाक तय्ता न्हू पुखु संरक्षण व पुनःनिर्माण समिति निस्वांगु खः ।

पुखुया जःखः चाहिले बलेया लागिं बांलाकेता किबाः, विजुली मता तयो उगु थाय्याता पर्यटकीय थाय् दय्केगु मति खः श्रेष्ठ जुं धायो दिल । दां दां तक लोमांके धुंकेगु न्हूपुखुयाता म्वाक : सम्पदा म्वाकेगु कुतःखः जक वयकं कड दिल ।

थुखे स्वनिगःया स्वंगः पुखु स्वयो च्वंम्हा कृष्णप्रसाद दुमरुजुं धःसा अपलं वः वयो ज्या न्हयाकेता थाक्यो च्वंगु खाँ कड दिल । स्वन्तितकया दुने सिधय्केगु मति दःगु येंया रानी पुखु गथे याड ज्या क्वचाय्के फैं थें जक वयकलं योजना दय्क च्वंगु दः । भाजुपुखुया दश्वी च्वंगु देगः दानेता ज्यानं जुयोच्वंगु जुल । तस्कं ली मलाक जुय मः सां स्वनिगः या स्वंगः तुं पुखु ख्वपयाता जिम्मा ब्यूगुलि वयक तस्कं गौरवान्वित खाने दः ।

स्वनिगःया स्वंगः तःतः ग्वगु लोकंहवागु पुखु दय्केगु जिम्मा थःता ब्यूगुलिं गौरब महशुस जुगु दः । 'पुखु ल्हवनेता दय्केता ख्वपया सीप व दक्षतायाता विश्वास यागु तःहांगु खाँ खः' दुमरु जुं धायो दिल । थुकिं स्वनिगः या स्वंगतुं दे (यें, यल, ख्वप) या स्वापु बांलाकेता क्वातुगु भूमिका म्हेति ।

पिथांगु न्हिल्या २०७६ साउन ७, मंगलबार तस्वीर निशा भण्डारी व सेतो पाटी पाखें ।

ख्वप नगरपालिका नगरवासीतय्गु

थगु हे संस्था खः

करदातातय्सं इल्यहे कर पुलदिसँ

नगरयामु विकासयाता ग्वाहाली याड दिसँ

अनुमानित स्वयो म्हवचा धेबां हे भैल देगः जीर्णोद्धार

२०७४ साउन १० शुक्रबार

खपः, खप तः माही च्वंगु डातापोल्हेँ थिडक च्वंगु भैलः देगः लागत अनुमानस्वयो म्हवः धेबा खं जीर्णोद्धार याय् धुंकगु दः । खप नगरपालिकां उगु देगः ल्हवनेता रु.१,४६,३६,७४५।१३ तुइगु अनुमान याड ज्या न्ह्याकगुलि वस्वयो अपलं म्हव धेबा, अथेधायगु ५० लाखं पुनःनिर्माणया ज्या क्वचःगु जानकारी उपभोक्ता समितिं ब्यूगुख ।

भैलःदेगः जीर्णोद्धार सहयोग उपभोक्ता समितिया नायो न्हुच्छेराम भेलेजुं जनताया ग्वाहाली (श्रमदानं) श्व सम्भव जुगु खाँ कड दिल । नपां स्थानीय जनताया श्रम, आर्थिक ग्वाहाली याड दयगुलिं थुगु ज्या सम्भव जुगु खः । जनतातयसं डागु टिप चा न्ह्याड ब्यूगु तःतः हाकगु पँ ५२ गः पोल्हेँअपा २८ हजार (नी च्याट्ट), चिच्यागवगुः गःजु स्वंगः ड्रमछगः ग्वाहाली यागु खः । जिन्सी सामाननपां धेबा ४ लाख ५० हजार तका दां आर्थिक ग्वाहाली यागुलिं भैलः देगःले रड्ग पागु खः । वयकं धायो दिल ।

थुलि म्हवः धेबा खं देगः (जीर्णोद्धार) ल्हवनेफःगुया मू कारण उपभोक्ता समितिपाखं बांलाक ज्या याकगुलिं खः । सायद ठेक्कां याकगु जूसा थुलि धेबाखं ज्या सिधय्के फैमखु ज्वी । नेद्वम्हा जनश्रम लगे जुगु उगु देगः दाने गुलि भैलःदेग या च्वय्या तल्लाय् दुनेयाय्गु ज्या सिँज्या, भ्यो छुय्गु ल्हवनेगु व नेगूगु तलाय् प्वल्हेँ अपां चिगू खः । उगु देगः २०७५ असोज २ गते सुर्याड २०७६ असार मसान्तखय् प्वल्हेँ चिय सिधय्कगु खः । भैलः देगः २०७२ सालया भवखाचां स्यंकगु खः ।

-रेणु त्वानाबासुयाय च्वसुं भाय् हिलागु

जीवन पुखू

० काशीराम विरस

जीवनया आधार शिविरय्
जि नापं वःपि लँजुवाःत
नःलिगु अभियानय् तक्यनाच्वन
जिं स्वयाच्वना
ध्याचलय् न्या लानाच्वंगु लु
यात्राय् अन्तरद्वन्द्व ।

उत्सर्गय् लय्ताःपिं
लँजुवाःत थः थवय् तृष्णा खनाच्वना
आज्जु नापं छुं मतलव मद्
यात्रा याना सां यात्राया छुं अर्थ मद्
छुं सम्वेदना मद् ।

बेमौषमया दबुली
खडेरी जुयाः बँय ह्याउँवाउँ वाःचायेका
लय्तायाच्वन
जि धाःसा अज्ञानीइ हे छुं मालाच्वना
जीवन पुखू दुने लुकुं व्यगु मिलाया लु
तक्यंगु छम्ह सासः व मिखाय् ख्वयाच्वंगु ख्वबि ।

जीवनया सिथय् न्हयलं चाया
आकाभाकां
तकुस्वाँया ह्याउँ समा मालाच्वना
ग्याः थुबले
श्व गुँइ
अथेसां छम्ह साःस मुना
उन्मुक्त जीवन पुखू दुने सुलाच्वंगु मिला
मालाच्वना
पुखूया इकोसिस्टम स्वयाच्वना
सँदिग्ध पुखूया तःलय् मालाच्वना ।

-०-

खप नगरपालिकाया ज्या भवः त

भीगु भाय् व संस्कृति मरूसा भीगु म्हासिइकानं दैमखु

२०७६ असार २८ गते शनिबार

मिडिया सर्कल भक्तपुरया रवसालय् जूगु 'अजिबाज्या कार्यक्रमया २५ कःगू ब्वय् दुतिंगु लसताय न्ह्याकगु ज्याया मूपाहां काथं न्वचु तयो द्यूम्हा खप नगरपालिका प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं भीगु भाय् व संस्कृति भीगु म्हासिइका जुगुलिं स्थानीय पाठक्रम दय्क उकिदुने लिपि, संस्कृति, सम्पदाबारे दुथ्याक भीगु खप भासंहे 'खप पौ' पाक्षिक प्रकाशन याड वगु जानकारी बियो दिल । गुठी विधेयेके मोहियानी हक व रैतानीया अधिकार दःगुलिं किसान तयगु पक्ष नेमकिपां समर्थन यागु व गुठी संस्थान अन्तर्गतया मठ-देगः, देवालय, शिवालयया संरक्षणया जिम्मेवारी व (आयस्रोत) आम्दानी कायगु जिम्मा स्थानीय तहता बियमःगुलि बःबियो दिल ।

राजु मानन्धरया नायोसुइ जूगु उगु ज्या इवः सं नेपाल भाषा साहित्य तःमुंज्याया नायो चन्द्र बहादुर उलक, नेपाल

क्रान्तिकारी सांस्कृतिक संघया बालकृष्ण वनमाला, कलाकार सुरेन्द्र मानन्धर, आशकाजी थक, श्याम सुन्दर शिल्पकार, हरिकृष्ण दुवाल जु पिसं नं नुग खॉ तयो दयगु खः ।

विपद व्यवस्थापन जिल्ला समितिया (बैठक) मुंज्या

२०७६ असार २८ गते शनिबार

छुं दिन हॉ निसें मदिकक वःवयो च्वंगुलिं खुसी बःलं यागु नोक्सानया ल्याखायता शानिबार खुन्हें जिल्ला प्रशासन कार्यालय खपय् सरोकारवालापुं मुडः छगू मुंज्या जूल । जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिया संयोजक प्रमुख जिल्ला अधिकारी नारायण प्रसाद भट्टया नायोसुइ जूगु उगु मुंज्याय् खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं सल्लाघारी व राधेराधेया तांतले ढलान यागुलिं भाति भाति जक वःवइवलेहे खुसी थाहाँवयो बुँई बुँई नाखं दाड अपलं बाली-नाली स्यंकगुलिं उगु ढलान तुरन्तहे तछ्याड खुसीयाता स्वाभाविक गतिखय् बः न्ह्याके वियमःगु खॉ प्रजिअ, सडक विभाग प्रमुखपिता ध्यानाकर्षण याडदिल । खप नपा व सडक विभागया प्राविधिक पिनिगु मंकः पुचः निस्वांगु लां-लांदयानं प्रतिवेदन पेशमयासीं अनेक बहाना याड च्वंगुया लिचवः खुसी बः बालीखय् दु ब्वाड बाली स्यंकगु खः । प्रमुख प्रजापति जुं धायो दिसें भनपा वडानं. १ स्थित भाज्यापुखुया पःखः दूगु, भ.न.पा. ८ य् छें छखा दूगु जानकारी बियो दिसे, भ.न.पा. ३ बारहीस्थाने विपद व्यवस्थापन नगर समितिपाखें खुसी बःलं ल्ह्याकगु फोहर व चा चिइकगु व ताँय् हतिडः च्वंगु खुसी बः चाय्कगु, राममन्दिर, सल्लाघारी लगायतया थी थी थासे खुसी बः

दुहँ वाड वाबुँस्यंकगु विवरण प्रस्तुत याड दिल ।

उगु ज्याइवःसं नेपाल प्रहरी पाखें एस.पि. सविन प्रधान, नेपाली सेनाया कर्नेल शिव पौडेल, नेपाल रेडक्रस शाखा भक्तपुरया प्रमुख मनोज थापा, राजनीतिक दलया प्रतिनिधित, भक्तपुर अस्पताल जिल्ला जनस्वास्थ्य, विद्युत प्राधिकरण, सडक विभाग, बारूणयन्त्र जिल्ला समन्वय समितिया प्रतिनिधिपुं मुडः जुयफःगु क्षति पाखें सतर्क जुयगु, क्षतिगुलिजुला सिइक स्थानीय तह सम्बन्धित निकायता सिफारिस यायगु, रेडक्रसं स्थानीय तहनपां मिलेजुयो एकद्वार प्रणाली पाखें राहत इयगु सल्लाघारी व राधे-राधे ताँ तलेया ढलान तछ्यायता कुतःयायगु निर्णय यात ।

वागिश्वरी मा.वि. न्हूपं ब्वनामिपिन्ता लसकुस नपां अभिमुखीकरण

शैक्षिक प्रमाणपत्र धितो तयो सहूलियत ब्याज दरं शैक्षिक ऋणया व्यवस्था यागु खाँ कड दिल । वयकलं बांलागु शिक्षा काय्फःसा आत्मसम्मान दयो वानी व्यवहार व आचरणे नं ह्यूपा वडगु लिं उगु काथंया शिक्षा काय् मःगु सल्लाह बियोदिल ।

उगु ज्या इवः सं वागिश्वरी मा.वि. व्यवस्थापन समितिया नायो वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्वः जुं विद्यार्थीपिसं थःगु आजु छु खः धाय्गु थुइक थमनं ब्वडागु शिक्षा देश व समाज्य् ह्यूपा ह्यगु मतिं ज्या सानेमःगु खाँ कड दिल ।

उगु ज्या इवःसं वागिश्वरी कलेजया प्राचार्य धनकुमार श्रेष्ठ वागिश्वरी मा.वि. या प्राचार्य कृष्ण प्रसाद धन्छा, उप प्राचार्य ज्ञानसागर प्रजापति, डा. बलराम दुवाल शिक्षकपुं विजयराम प्रजापति व भानुभक्त हुमागाई पिसं नं थःगु नुगु खाँ प्वंकगु खः ।

२०७६ असार २९ गते आइतबार

वागिश्वरी कलेजया सञ्चालक समितिया नायो अले ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं वागिश्वरी मा.वि. या न्हूपं ब्वनामिपिन्ता लसकुस व अभिमुखीकरण याय्गु ज्या इवसं

विद्यालयया प्रतिष्ठा कायम जुइगु काथं व समाज नपां प्रतिवद्ध जुयो ब्वनेमःगु थःगु आजुकाथं विशेषज्ञ जुय्गु मतिं ब्वनेमःगु खाँ कड दिसें ख्वप नगरपालिका पाखें न्ह्याक तःगु ख्वप कलेजं अध्ययन अध्यापन व अनुसन्धाने बःबियो वयो च्वंगु व नगरपालिकां

चिनियाँ भाषा स्वयंभले जक थाकुथें च्वनिगु सय्क वानेवले अःपुगु महशुस जुइ

२०७६ साउन १ गते बुधवार

ख्वप नगरपालिका पाखें ल्यासेल्याम्होपिन्ता लाहातय् ज्या दय्क थःगु तुतिखय् दाने फय्केगु मतिं न्ह्याक वयोच्वंगु तालिम काथं स्वलाया चिनियाँ भाषा व पाक (ज्वः रे याय्गु) शिक्षा या उलेज्या नेमकिपाया नायो हानेवहम्हा नेता नारायणमान विजुकुँजुं याड दिसें ख्वप सांस्कृतिक, ऐतिहासिक व पर्यटकीय ल्याखं तस्कं बांलागु देया दकले चिच्याहंगु नगर जुसां पर्यटन उद्योगया तःहंगु सम्भावना दःगु थाय् खः धायो दिल । वयकलं ताःई तक पर्यटकतय्ता ख्वपय्सं तयो तय्ता बांलापुं लाँ जुवत दय्के मःगु अपलं चिनियाँत

ख्वप पौ

वयो च्वंगुलि चिनियाँ भाषा स्यनेमःगु नपां बांलाक ज्वरेयाड नकेता पाक शिक्षाया तालिम वियमःगु खाँ कड दिल । वयकलं चिनियाँ भाषा स्वयबलेजक थाकुथें च्वंसा सय्क वानेबले हाँयपुक अःपुक सय्के फः धायोदिसे न्हूगु पुस्तां थःगु मां भाय् नपां मे मेगु थी थी भाषा सय्कतःसा थःगु व्यक्तित्व विकास याय्ता ग्वाहाली जुइगु खाँ कड दिल । नपां चिनियाँ साहित्य, सभ्यता व चीनया इतिहासनं थुइक च्वनेमः धायो दिल ।

उगु ज्याइवःया सभानायो अले ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं न्हूगु पुस्ताता रचनात्मक गतिविधिखे हज्याकेता थी थी तालिम नगरपालिकां बियो वयोच्वंगु अध्ययन अनुसन्धान व तालिम न्हूगु प्रविधिया विकास याय्ता अःपुइगु विश्वास प्वंक दिल ।

उपप्रमुख रजनी जोशी जुं सांस्कृतिक संरक्षण याय्गुया अर्थ भीगु मौलिकता म्वाक तय्गु खः धायोदिसें थमनं सय्कागु तालिम व सीपं थ परिस्कृत जुयो समाजे योगदान बिय फैगु काथं ज्या सानेमः धायोदिल ।

उगु ज्या इवःसं वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रविन्द्र ज्याख्व जुं ख्वप नपां फोटोग्राफी, कृषि प्राविधिक तालिम, लिपि सुज्या सुयगु साँच्याकेगु, काष्ठकला लाँजुव, रेडियो प्रस्तोता थजगु थी थी तालिम बियो स्थानीय सरकार प्रति ल्यासे-ल्याम्हो पिन्ता उत्तरदायी याय्गु मतिं न्ह्याड च्वंगु खाँ

कड दिल । नपां का.पा.स तालिम संयोजक रोशन मैया सुवाल व वडाध्यक्ष (३) राजकृष्ण गोर्राजुं नं थःगु नुगु खाँ प्वंक द्यगु खः ।

न्हूपुं विद्यार्थीपिन्ता लसकुस नपां अभिमुखीकरण

अथेहे उखुनु हे ख्वप माध्यामिक विद्यालय व शारदा क्याम्पस माध्यामिक विद्यालयसं ११ कक्षाख्य ब्वँ वपुं न्हूपुं विद्यार्थीपिन्ता लसकुस नपां अभिमुखीकरण ज्या इवः सं नेमकिपाया नायो हानेवहम्हा नेता नारायणमान बिजुकुछुं जुं विश्वविद्यालयया कुलपतितय्सं क्याम्पस प्रमुखतय्के घुस नःगु जाँचे फेल जूपिन्ता ध्यबाकायो पास यागु खाँय् कुंखिड दिसें सुनं मनू बुद्धिजीवी व तःमि जुसां इमान्दार व देशभक्त मजुयफः दक धायो दिल ।

इज्जत दय्क म्वाय्गु दे व जनताया

सेवायाय्गु मतिं ज्या साने मःगु जीवन संघर्ष खः धाय्गु खाँ थुइक विद्यार्थीत हज्याय् मःगु नपां राजनीतिशास्त्र, अर्थशास्त्र, इतिहास व भूगोल थजगु विषय ब्वनिपुं विद्यार्थीपुं म्हव जुयो वांगु चिन्ताया विषय खः धायोदिल । आर्थिकरूपं हज्याड च्वंगु देश गथेजुयो हज्याता धाय्गु सुक्ष्म अध्ययनयाड शिक्षा नीति दय्क हज्याय् मःगु खाँ कड दिल । ध्यबा कायो तःतः हांगु पदे राजनीतिक नियुक्ति याड दे भद्रगोल स्थितिख्य थ्यंकगुलि फुक्क दोष थौतक सरकारे वापिसं कुवियमः धायोदिल । सुनं कुलपतिता शासक दलया च्यो थें याड छयले दैमखु छाया धःसा विद्वान प्राज्ञपुं कल्पनाशील जुयो हज्याय्मः सरकारया तुतिपाली भ्वपुइम्हा जुयमज्यु । विश्वविद्यालय स्वतन्त्र निकाय जुगुलिं सरकारं हस्तक्षेप याय्मज्यु वयकलं धायोदिल ।

नेमकिपाया सचिव अले सांसद प्रेम सुवालजुं दांक भिंक व बांलाक गुणस्तरीय शिक्षा बिय धःगु ख्वप कलेजयाता बि.बि.ए. सम्बन्धन मबियो निजी कलेजया पालिड च्वंम्हा सरकार गणतन्त्र सरकार धःसां राणा शासनया अवशेष जक खः धायोदिसे ख्वप विश्वविद्यालयया विधेयक पारित मयागु ज्यासाड नैपुं ज्यापु-ज्यामियाय् मस्तय्ता ब्वनेगुलिं वञ्चित याय्तांगु सरकारया षड्यन्त्र खः धायो दिल । भीी पुं मचात बांलाकेगु खःसा भीी मास्तरत बांलायमः धायोदिल । संसदे विचाराधिन अवस्थाय् च्वंगु परमाणु व रेडियोधर्मी विधेयकया खाँ कड दिसे

वयकनं अन्तर्राष्ट्रिय कानूनया विपरित भारतं बाँध दय्कगुलिं नेपःया तराई भू-भाग नाखं लुकुब्बूगु खः धायो दिल ।

ज्याइवः सं सभाया नायो व विद्यालय सञ्चालक समितिया नायो ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ख्वप मा.वि. स्थानीय निकायं चाय्कगु नेपःया न्हांगु विद्यालय खः गुकिं म्हवचा धेबां गुणस्तरीय शिक्षा बियो वयो च्वंगु, ब्वनामिपिसं नं विशेषज्ञजुयगु मू आजु तयो देश व जनताया सेवा यायगु मतिं ब्वनेमःगु सल्लाह बियो दिल ।

उगु ज्या इवःसं उपप्रमुख अले विद्यालय सञ्चालक समितिया उपाध्यक्ष रजनी जोशी, वरिष्ठ चिकित्सक शम्भू पहाडी, प्रा.डा.महानन्द चालिसे, त्रि.वि. वातावरण विभागया वातावरणीय प्रमुख प्रा.डा. रेजिना मास्के महानगरीय परिसर भक्तपुरया प्रहरी उपरिक्षक सविन्द्र प्रधान, सर्जन डा. पूण्यराम खर्बुजा ख्वप कलेजया प्राचार्य रूपक जोशी व ख्वप मा.वि. या प्राचार्य प्रकाश कुमार श्रेष्ठ जुपिसं न्वचु तयो द्यगु खः । ज्याइवःसं विद्यार्थीपिसं सांस्कृतिक ज्याइवःनं पिब्वगु खः ।

ख्वप नगरपालिकाया मदिक्व न्ह्याक वयो च्वंगु पाक्षिक सुचुकुचु ज्याइवः

अथेहे ख्वप नगरपालिकाया मदिक्व न्ह्याक वयो च्वंगु पाक्षिक सुचुकुचु ज्याइवः नपाया जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, बुद्धिजीवी,

टीम, क्लव, थी थी ब्वनेकुथिया ब्वनामित मुड ब्रम्हायणी जःखः सुचुकुचु ज्या इवः यासैं वडाध्यक्ष (९) या रविन्द्र ज्याख्वः जुं सफायाय्गु सभ्यताया चिं खः धायोदिसे फोहोरयाता स्रोत काथं छयलेगु व फुक्क वडाय् ध्वगिइगु व ध्वमगिइगु फोहोर मुनेता ट्राइसाइकलया ब्यवस्था यागु खाँ कड दिल । अथेहे वडाध्यक्ष (५) प्रेमगोपाल कर्माचार्यजुं ऐतिहासिक व साँस्कृतिक म्हासिइका पिब्वयो वयो च्वंगु ख्वपदेयाता नमूना यचु-पिचुगु सहरकाथं हज्याकेगु खाँ कड दिलासा वडाध्यक्ष (८) महेन्द्र खायमली जुं स्थानीय जनता तय्ता चेतना ब्यू ब्यू वयकपुं नपां हे च्वड सुचुकुचु याड वानेगु खाँ कड दिल । उगु ज्या इवः सं कार्यपालिका सदस्य छोरी मैया सुजखु जुनं नुवाड द्यगु खः ।

स्मल विन्ड टर्वाइन कन्स्ट्रक्सन वर्कसप' समापन ज्या इवः

अथेहे ख्वप न.पा. पाखें न्ह्याक वयो च्वंगु ख्वप इञ्जिनियरिङ्ग कलेज व ख्वप कलेज अफ इञ्जिनियरिङ्ग कलेजया मंकाः ग्वसालय न्ह्याकगु छवःया 'स्मल विन्ड टर्वाइन कन्स्ट्रक्सन वर्कसप' समापन ज्या इवः सं ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं शिक्षा श्रमनपां स्वापु दैगु जुयमःगु काथं व नाफा स्वयो सेवा भावं न्ह्याक वयो च्वंगु कलेज दःगु लिं छन्हू न्हापा-छन्हू लिपा ख्वप विश्वविद्यालयया सम्बन्धन मब्बसैं मगाः धायोदिसैं कृषिप्रधान देशे अबौया विद्युत व नय्गु नसा ज्वलं न्याय् मःगु स्थिति हःम्हा सरकार दोषी खः धायो दिसे भारतं हेपेयाड दय्कगु बाँध नेपःया अपलं भूमि नाखं दांगु व अमिगु थिचोमिचो थुइक भारतीय विस्तारवादया विरुद्ध विद्यार्थीत सचेत जुयो हचिले मःगु खाँ कड दिल ।

उगु ज्या इवःसं ख्वप इञ्जिनियरिङ्ग कलेजया प्राचार्य सुजन माक, ख्वप कलेज अफ इञ्जिनियरिङ्गया प्राचार्य सुनिल दुवाल, उपप्राचार्य पुं रविन्द्र फौजु, रत्नशोभा प्रजापति, किमोन सिलवाल व विकल अधिकारीजु पिसं न्वचु तयो द्यगु खः ।

प्रतिनिधिसभा राज्य व्यवस्था व सुशासन समितिया अध्ययन टोली ख्वपय्

२०७६ असार २ गते

प्रतिनिधिसभा राज्य व्यवस्था व सुशासन समितिया ज्या इवःले सभापति शशी श्रेष्ठया न्हयलुवाय् वगु पुचं २०७६ असार २६-२८ गते वगु खुसी बलं स्यंकगु स्वयगु ख्वपया भाजुपुखु मंगलातिर्थ व हनुमन्ते खुसीया स्थलगत निरिक्षण याड दिल् । उगु पुचःलं ख्वप न.पां न्हयाक च्वंगु ख्वप इञ्जिनियरिङ्ग कलेज व ख्वप कलेज अफ इञ्जिनियरिङ्ग नं स्वयोदिल् । ख्वप नपा प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं वयकपिन्ता लसकुसयासे खुसीबलं यागु क्षतिया ध्यानाकर्षण पौ लःल्हाड दिल् । नपां भ.न.पा. १ ख्य् च्वंगु सल्लाघारी या तांतले खुसीया सतहस्वयो च्वय थ्यंक ढलान याड तःगुलिं सल्लाघारीनिसें पूर्वपाखेया सिमाना जगातीतक खुसी थाथ्याड वगु, वडा नं १ या मध्यपुर लिक्कच्वंगु जस्तीके (राधे राधे नपां) थाथ्याक ल्वहँ व ल्वहँचा (कडक्रिट) लायो ब्युसेलिं खुसी पाड पाँचां ल्हाड ख्वपय खुसी बःलं अपलं नोक्सान यागुलिं उगु ढलान क्वथ्याक तयो खुसी क्व म्हुइके वियता सडक विभाग व सम्बन्धित निकायया नामे निर्देशन याय्ता माग याडदिल् ।

उगु समितिया कजि शशी श्रेष्ठं मनू दय्कगु संरचनां हे अपलं क्षतिजुगु खाने दःगु व अजगु क्षति म्हवःयाय्ता हे थासय् हे वाड स्थलगत निरिक्षण याड वास्तविक कारण सिड्क क्षति म्हवः याय्ता जुयो च्वडागु व प्रतिनिधिसभा राज्य व्यवस्थाया टोली देडांक खुसी बः व न्हयड (चलं) वांगुलिं क्षति जूगु थासय् भ्रमण याड थुइक समस्या न्हंकेगु प्रतिवद्धता प्वंक, बैठक च्वनेगु खाँ कडदिल् ।

नगरप्रमुख प्रजापति जुं वडा नं १ ख्य् च्वंगु भण्डै ८०० दा हाँया भाजुपुखुया उत्तरपाखे च्वंगु पःखः करिब ५० फिट व

पश्चिमपाखे १० फिट पःखः दूगु, भनपा ३ बाराहीस्थान भैलइयुनिसें इवामुरा अस्पतालतकया खुसीया नेखेसिथय्या बगले बाली लगेयाड तःगु वाबुँ व तरकारी बाः करिब १०० पि जग्गा पाँचांल्हाड नोक्सान यागु, भ.न.पा. ३ य् च्वंगु बाराहीस्थाने पाँचां ल्हाड नगरपालिकां सफा यागु भ.न.पा. ३ कोलाछँ मदिक्क वःवयो खुखा छँ दुगु, भ.न.पा. ४ या रामन्दिरे खुसी बः द्रहँ वयो दड च्वंगु छँ नोक्सान यागु, भनपा ८ य् छँ छखा दूगु असंगः त्वालेनिसें हनुमानघाट खुसी तकखय् करिब १०० मिटर स्वयो अप्वः ग्राविल चुइकगु, भनपा ७ हनुमानघाटे घाट तपुयो निर्माण ज्याखय् छुं भाति नोक्सान यागु, सृजनानगरे छँ नाः द्रहँ वांगु कासन (खासान खुसुड) खुसिइ खुपाङ्ग्रा व न्हाले चाँगुनारायण नपापाखे खुसी बगः तछयाड वाबुँ स्यंकगु वन्तीखुसी दुब्वाड करिब ५०० पी बूँ पिड तःगु वाबुँ ल्हागु, महाकाली पिथे ल्वहाँहिति पूर्वपाखे करिब १५ मिटरति पःख दूगु मंगलतिर्थे पुरातात्विक महत्वया मूर्ति त ल्हागु खुसी बःलं चुइक हःगु सिमा, सि

बाराही ताय् धिस थासेलिं ताँय ता हे नोक्सान यागु, मंगलतिर्थया दक्षिणपाखेया वा बूँ ल्हागु, लिबाली आवासक्षेत्रया पूर्व पाखे खुसी थाय् हिलवाडालि आवासक्षेत्रया जग्गा चुइकगु लगायतया विवरण नपां ध्यानकर्षण पौ लः ल्हागु खः ।

उगु स्थलगत निरिक्षणो प्रतिनिधिसभा राज्य व्यवस्था व सुशासन समितिया कजि शशी श्रेष्ठ सदस्यपुं मा. प्रेम सुवाल, कृष्णागोपाल श्रेष्ठ, दिलेन्द्रप्रसाद बडु, तिर्था गौतम, यशोदा सुवेदी, डिाला संग्रौला, मिना पाण्डे, लक्ष्मी चौधरी, छक्क बहादुर लामा, रेखा शर्मा, वृजेशकुमार गुप्ता, महेश्वर गहतराज, देवेन्द्रराज कँडेल, भनपा उपप्रमुख रजनी जोशी, भनपा. या प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत यामलाल अधिकारी, ख्वप नपाया वडाध्यक्षपुं, श्यामकृष्ण खत्री, राजकृष्ण गोरा, प्रेमगोपाल कर्माचार्य, रविन्द्र ज्याख्व, कुमार चवाल, उकेश कवां, भक्तपुरया प्र.जि.अ. नारायण प्रसाद भट्ट, भक्तपुर महानगरीय प्रहरी उपरीक्षक सविन प्रधान लगायतया उपस्थिति दःगु खः ।

रामदेवया योग विज्ञान सम्मत मखु सांसद प्रेम सुवाल

२०७६ साउन ३

नेमकिपाया छयाञ्जे अले सांसद प्रेम सुवाल जुं ख्वप न.पां. न्ह्याकगु हिन्हूया फोटोग्राफी तालिम क्वचःगु व दसि पौ लःल्हाय्गु ज्याइवःया मूपाहाँ काथं भ्नायो तालिम कःपिन्ता समाजया इतिहास निर्माणयाय् फैकाथंया ज्या साने फय्मः धाय्गु भिन्तुना देछासे फोटोग्राफी (किपा काय्गु ज्या) छुं नं थाय् व समाज, इतिहास व सभ्यता म्वाक तयता ग्वाहाली याइ धायोदिल । वयकलं लाय्कुलिचवंगु पुलांगु नगरपालिका भवनया पुलांगु प्रमाण लुइकेमफयो उगु भवन दानेता लिपालाड चवंगु खाँ कड दिसे फोटोग्राफीख्य आवद्ध प्रशिक्षार्थीपिन्ता ऐतिहासिक व सांस्कृतिक महत्व दःगु सम्पदा व सार्वजनिक व पती जग्गाया अभिलेखीकरण तय् मःगु खाँय् बः बियो दिल । वयकलं ल्यासे-ल्याम्हो पिन्ता खःगु लाँपु क्यड यंके मफुसा विकृति, कुलते लाइगु, अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड विपरित भारतं बाँध दय्कगुलिं भ्नीगु देया तराई नाखं दांगु संसदे विचारधिने तयो तःगु परमाणु व रेडियोधर्मीया विधेयक नेपाली जनताता कानेमःगु व रामदेवया योग विज्ञान सम्मत मजुगु लिं सचेत याड दिल ।

ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं छु फोटो काय्गु ? अले छुकिया लागिं काय्गु ? थुइकजक फोटो काय्मःगु खाँ कड दिल । वयकलं कृषि प्रधान देशे अरबौं दाया खाद्यान्न (अन्न)विदेशं न्याड नय्मःगु सरकारया अदूरदर्शीतां याड देश लिने लाड चवंगु खाँ कडदिल । वयकलं फोटो पत्रकारया फोटो छगू बांलागु प्रमाण जुइगुलिं थुकिं दरवारयाय् मनूता सडके व सडकया मनूता दरबारे

नेकपा फोहरगु पुखु खः प्रमुख प्रजापति

२०७६ साउन ४ गते शनिबार खुनुं सगरमाथा टेलिभिजनया 'प्रश्न समय' ज्या इवः या प्रस्तोता भोपाल लुईटेल नपा जूगु खँल्हाबल्हासं नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं नुवाड दिसे नेकपा दुने ज्यासाड नैपुं वर्गया प्रतिनिधिस्वयो ठेकेदार पुँजीपती वर्ग व NGO/INGO या सञ्चालकत अपलं दःगु द्रुपं बियोदिल । वयकलं नेकपां म्हुतुं छता अले ज्याखं मेता काथं सिद्धान्त कम्युनिष्ट जूसां ब्यवहारे मेकाथं याड वयो चवंगुलिं अजगु ज्यायाता पारखण्डी जक संज्ञा बियोदिल । वयकलं नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी न्ह्याम्हासां न्हयनिगु फोहरगु पुखु वा फोहर मुनिगु कन्टेनर थें खः दक धायोदिल ।

ख्वप नगरपालिकां शिशुस्याहार निसें विश्वविद्यालयतकया

थयंके योगुलिं फोटोग्राफरत तस्कं महत्वपूर्णं मध्ये खः धायो दिल । भाय् व लिपिया विकास जुय् न्हयो चित्रया विकास जुगुलिं फोटोग्राफीता इतिहास व समाजया न्हयकंकाथं थुइके मः धायो दिल । नपां युवात देया भविष्य जूगुलिं सक्रिय जूयो हज्याय्मःगु सल्लाह वियोदिल ।

उगु ज्या इवःसं उपप्रमुख रजनी जोशी जुं नगरपालिका पाखं न्ह्याकगु न्ह्यागुनं तालिमे अपलं युवात सक्रिय सहभागिता जूगु खाँ कड दिसे फोटोग्राफीया न्हापांगु ज्या अभिलेखीकरण खः धायो दिल । अथेहे वडाध्यक्षपुं उकेश कवां (७) रविन्द्र ज्याख्व (९) फोटोग्राफी तालिमया प्रशिक्षक शरद राई व प्रशिक्षार्थी प्रवीणा सुजखु नं न्वचु तयो दीगु खः । प्रमुख प्रजापतिजुं प्रशिक्षक शरद राई जुयाता म्हवय्खा इयो मतिनाया चिं काथं लः ल्हाड दिल ।

शिक्षा दांक, गुणस्तरीयकाथं देशां देछीया विद्यार्थीपिन्ता बियो वयो चवंगु नेपःयाय्हे उत्कृष्ट इञ्जिनियरिडग कलेज न्ह्याक वयो चवंगु नपां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा संरक्षणता उच्च प्राथमिकता बियो ज्यासाड वयो चवंगु खाँ स्पष्ट याड दिल ।

देया फुक्क स्थानीय तहता छगूंतुं मिखालं स्वयमज्युगु खाँ न्हिथाड दय्से प्रमुख प्रजापतिजुं शासक पार्टी तय्सं पक्षपात, जःयाड पूर्वाग्रही सोच तयो ज्या साड चवंगुलिं ख्वप विश्व विद्यालय अः तक सम्बन्धन मब्युगु खाँ कड दिल ।

निजीकरणया पाःलिड जुइपुं कम्युनिष्ट पार्टी जुय फैमखु धायोदिसें ख्वप नगरपालिकां स्थानीय सरकार सञ्चालनया अधिकार धवा थुइक हे १७ गू ऐन कानुनत दय्क ब्यवस्थित रुपं हज्याड चवंगु दः धायोदिल ।

नगरप्रमुख सुनिल प्रजापति याता आइक्याप (ICAP) या निर्देशक लिडमा मार्टिनेजं ख्वपे नपालः भाल

२०७४ साउन ७

नेमकिपाया मू दुजः अले ख्वप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापति नपां ख्वप नगरपालिकाया सभाकक्ष मंगलबार (ICAP) एशिया प्यासिफिकया निर्देशक लिडमा मार्टिनेज फेरेज नपालाय्गु इवःल्य् खँल्हा बँल्हा याय् धुक मतिनाया चिं काथं ख्वप नपापाखं पिथांगु पत्रिकात नपां म्हवय्खा इयो लःल्हाड दिल । उगु ज्या इवःसं प्रदेश नं ३ या सांसदपुं सुरेन्द्रराज गोसाईं, सृजना सैजु, ख्वप नपाया उपप्रमुख रजनी जोशी लगायतया उपस्थिति दःगु खः ।

सांसद सुवाल व नगर प्रमुख प्रजापति मसान फल्चा पुनःनिर्माण कार्य स्वः भाल

२०७६ साउन ९ गते बिहिबार

नेमकिपाया छयाञ्जे अले सांसद प्रेमसुवाल व नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः अले ख्वप नगर प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुपुं भ.न.पा. वडा नं. ७ या चन्द्र बिन्दु घाटय् च्वंगु मसान फल्चा पुनः निर्माण नपां पोल्हँ चिय्गु ज्या स्वः भाल । उपभोक्ता समिति पाखें दय्क च्वंगु उगु फल्चाय स्थानीय जनतां श्रमदान यागु खः । ख्वप नगरपालिकाया उद्देश्यकाथं उपभोक्ता समिति पाखें ज्याः साड च्वंगु या प्रशंसा अपःसिनं याड च्वंगु व स्थानीय जनतां थःगु भःपियो श्रमदान याड वयो च्वंगु च्वछाय बहःगु खँ खः ।

सामाजिक शिक्षा विषयसं इसानं छन्हूया कार्यशाला गोष्ठी यात

२०७६ साउन १०

संस्थागत विद्यालय संघ नेपाल (इसान) या केन्द्रीय नायो प्रेमजन थापाया सभानायोल्ह्य जुगु कार्यशाला गोष्ठीसं मुपाहां ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं समाजवाद उन्मुख शिक्षा नीति अबलम्बन याय्मःगु विदेशया निंतिं मखु भ्नीगु देशया सेवा याडपुं विद्यार्थीत ब्वलांकमःगु, योग्य पुं मनूत राजनीति वयमःगु खँ कडु दिसें सरकारं शिक्षा क्षेत्रे अरबौं धेबा लगानी यासां सामुदायिक विद्यालयया शैक्षिक स्तर क्वहँ क्वहँ वाड च्वंगुलिं सरकारहे दोषी खः धायोदिल । वयकलं त्रि.वि. या लथालिङ्ग स्थितिं देया शैक्षिक स्थिति क्वहँवांगुया कारण अनियमितता, घुस प्रकरण व प्राज्ञिक संस्थाय् ब्यापारी सोच याय्पुं मनूत दःगुलिं खः धायो दिसे । भ्नीसं देया नेतृत्व याडपुं

युवा त तयार याय्मःगु व योग्य व इमान्दार व्यक्ति राजनीति वयमःगु सल्लाह बियो दिल ।

स्वप नगरपालिकां अपाङ्गता जूपिन्ता ह्योगु व वाँचुगु म्हासिइका पौ (परिचय-पत्र) लःल्हात

२०७६ साउन १०

स्वप नगर पालिकां स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ या दफा १०२ काथं ब्यगु अधिकार छयल साउन १० गते अपाङ्गता जूपिन्ता ह्योगु व वाँचुगु म्हासिका पौ लःल्हाड ब्यसें स्वप नगर पालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं अपाङ्गता सुयायगुं रहरं जुइगु मखुसें जन्म, वंश व दुर्घटनां

जुइगुलिं अमिता प्राथमिकता तयो न.पां. ज्यासाड वयो च्वंगु व स्वपया संघ, संस्था, पुखु, पार्के अपाङ्ग मैत्री दय्केगु काथं ज्या साड च्वंगु खाँ कड दिल । वयकलं अपाङ्गता अभिशाप मखु, वयकपिसं थःगु क्षमता काथं फरक ढङ्गं प्रस्तुत जुयो समाजे उदाहरणीय ज्या सानेमःगुलिं बः बियो दिल ।

उपप्रमुख अले अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण सम्बन्धी अस्थायी समन्वय समितिया कजि रजनी जोशीजुं अपाङ्गता जूपिनिगु वृत्तिविकासया लागिं नगरपालिकां १५ लाख बजेट छुटेयाडागु नपां वयकपिन्ता निःशुल्क स्वास्थ्य जाँच, आर्थिक सहूलियत, मःगु सामग्रीया लागिं बजेट व्यवस्थापन व ब्रेललिपी पाठ्यपुस्तक वियगु, घुम्ती शिविर सञ्चालन लगायतया ज्या जुयो च्वंसां नेपाल सरकारं तस्कं म्हवजक बजेट छवयो हैगुलिं कुंखिड दिल । उगु ज्या इवः सं स्वप नपाया प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत यामलाल अधिकारी, महानगरीय प्रहरी स्वपया डी.एस.पी रेवती रमन रेग्मी वडाध्यक्ष (१) श्यामकृष्ण खत्री, कार्यापालिका सदस्य रोशनमैयाँ सुवाल जुनं नुवाड दय्गु खः ।

प्रमुख प्रजापति व उपप्रमुख जोशीजुं पूर्ण अशक्त (ह्योगु कार्ड) ६० म्हा व अति अशक्त (वाँचुगु) कार्ड १४५ म्हा याड जम्मा २०५ म्हासिता अपाङ्गता म्हासिका पौ लः ल्हाड दय्गु जुल म्हासुगु (मध्यम अपाङ्ग) व तुइगु (सामान्य अपाङ्ग) जूपिन्ता वडा कार्यालयं हे म्हासिका पौ इड विइगु व्यवस्था दः ।

स्वप नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाया सूचं

हानेबहपुं सकलें स्वपया दाजु किजा तता केहें पुं ऐतिहासिक व सांस्कृतिक स्वप दे भोगु थःगु हे दे खः

थुकियाता सुचुकुचु याड छायापियो तय्गु भोगु म्हासिइका पिब्वयागु खः धाय्गु खाँ धवाथुइक थौं तक याड वयो च्वंगु ग्वाहालीया नितिं अपलं सुभाय देछायो च्वडा ।

थुकिया तँसाकाथं २०७६ जेठ १ गते निसैं ट्राइसाइकल पाखें छन्हु ओतं फुक्क वडाय् ध्वगिइगु व ध्वमगिइगु फोहर कः वइगु खाँ ब्याक च्वडा ।

उगु ज्या काथं न्हिया न्हिथं सुथाय् ६ खुताइलय् निसैं १० हिताइलय् व न्हिनेसिया २ न्येता इलय् निसैं ५ डाता इलय्या दुने फोहर ध्वगिइगु व ध्व मगिइगु पः काथं ट्राइसाइकले फोहर कः व पिन्ता बियो दियता इनाप याड च्वडा ।

स्वप नगरपालिका

ब्यासी २, स्वप

खवप कलेजे शिक्षक व कर्मचारीत भेला

ब्वंके मःगु नपां विद्यार्थी पिसं वहे आजु तयो ब्वनेमःगु, खुयो च्वयो मखु ब्वड जक पास जुड् धाय्गु भावना थड् वियगु नपां विकृतिया भावना ब्वमलानिगु काथंया शिक्षा, बोली, वचन, ब्यवहार, प्रतिष्ठा बांलाकेगु स्यनेगु व थमननं छयलेमःगु सल्लाह बियो दिल । राजनीति सकसिनं थुड्के मःगु अझ अपः स्वनिगःया विद्यार्थी पिसं थुड्के मःगु थी थी राजनीतिक दर्शन व सिद्धान्तया बांलागु व बाँमलागु पक्ष काने मःगु तःहांगु पार्टीयाय्पिसं अपराधीतयता पाखुय्गु प्रवृत्तिं दे थौं या स्थिति थ्यंगु खौं कड् दिल ।

अथेहे विद्यालय ब्यवस्थापन समितिया नायो अले खवप नपाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं नगरपालिकां नेमकिपाया चुनावी घोषणा पत्र काथं विद्यालय कलेज

२०७६ साउन ११ गते शनिवार

नेमकिपाया नायो हानेबहम्हा नेता नारायणमान बिजुक्छें जुया मू पाहाँल्य् साउन ११ गते खवप मा.वि. व शारदा क्याम्पसया शिक्षक व कर्मचारी पिनगु मुं ज्याजुल । उगु मुज्यासं मू पाहाँ बिजुक्छें जुं शिक्षकपिसं विद्यार्थी पिनगु पारिवारिक व ब्यक्तिगत खौं थुड्के च्वनेमःगु व थःगु विषय ज्ञाता जुयो तयारी याड् जक कक्षा कः वने मःगु सुभावाव बियो दिल । वयकलं विद्यार्थी पिन्या जाँचया लागिं जक तयारी याकेगु जक मखुसं देशयाय्गु इज्जत तइपुं विद्यार्थी काथं हज्याक जीवने बांलागु ज्यायाय् धाय्गु मतिं

चाय्क वयागु प्राध्यापन पेशा प्रतिष्ठित पेशा जुगुलिं वहे अनुसार ज्यासाड् विकृति व विसंगति मदयक देशादेछीया विद्यार्थी पिनगु मन त्याक ज्या साने मःगु, गुणस्तर वृद्धियाड् अन्तर्राष्ट्रिय रुपं प्रतिस्पर्धा याय् फःपुं विद्यार्थीत ब्वलांकेता अपलं मेहनत याय् मःगु सल्लाह बियो दिल ।

उगु ज्या इवःसं खवप कलेजया प्राचार्य रुपक जोशी, खवप मा.वि.या प्राचार्य प्रकाश कुमार श्रेष्ठ व उपप्राचार्य पुं लक्ष्मी प्रसाद कर्माचार्य व विष्णु प्रसाद किसी अले शिक्षक गोकर्ण खुलाल जु पिसं नं नुवाड् दय्गु खः ।

ज्यापु-ज्यामितयूता नायक-नायिकायाड च्वयोतःगु साहित्यजक जनताया साहित्य जुइ

२०७६ साउन ११ गते शनिबार

खप नगरपालिकां थुगुसीया सापाखबले जनचेतनामूलक म्येँ, ख्याल, नाटक (छधाःप्याखं) च्वइपुं च्वमितः ब्वलांकेगु कुतः काथं च्वमि, कवि व कलाकार (प्याखंम्बः) तय्गु भेलासं मु पाहाँकाथं नेमकिपाया नायो, वरिष्ठ राजनीतिज्ञ नां दम्हा प्रगतिशील

च्वमि नारायणमान बिजुक्छेजुं आदर्शोन्मुख सामाज, दयकेता प्रगतिशील कवि, च्वमि कलाकारपिनिगु तधांगु देन दैगुलिं वहेकाथंया साहित्य च्वय्मःगु खाँ कड दिल् । वयकलं सामन्ति समाजे साहित्य राजनीतिया ज्या भःकाथं छ्यलः जनता तय्गु मिखा पिइकःगु खाँ कड दिसे बहुमत ज्या साड नै पुं ज्यामितयूता हित जुइगु व अजपुं शोषितवर्गयाता नायक याड च्वैगु साहित्यजक जनताया साहित्य जुइ धायो दिल् । वयकलं समाजवादी क्रान्तिया पक्ष च्वयोतःगु साहित्य जनताया छँ छँ थ्यंगु व थःता दुःख विइपिनिगु विरोध याइगु अले सुखया तारिफ याइगु संसारया नियम खः धायो दिल् ।

वयकलं वर्गीय समाजे साहित्यं मचाय्क चाकुंइल तःगु विष नकथें याड मखुगु खाँ मने तय्क विययोगु खाँया उदाहरण काथं अमेरिकां समाजवादी ब्यवस्था मदय्क छवयूता अनेक जः याड च्वंगुलिं थजगु विषय च्वमि व कवि, कलाकारत सतर्क जुय मःगुलिं ध्यानाकर्षण याड दिल् । अमेरिकाया साम्राज्यवादी नीति संसारं अन्त्य याड छवइदक ग्याड चीन नपां ल्वाकेता जूगु खःसा भारतया मोडी राष्ट्रवादी व हिन्दूया सःश्वय्क हज्याड च्वंगु खाँ न्हासासे

धर्म, भाषा व जातया आधारे राजनीति याइगु संकीर्ण बिचःखः धायोदिसे थुकिं बल्लापिसं बःमलापिन्ता क्वत्यलिगु जुगुलिं धर्मया जातया नामे भारते यागु राजनीतिं भारते फासीवाद वैगु सम्भावना अपलं दः धायोदिल् । उकिं भीसं वर्गीय राजनीति याय्मः धायोदिसे वयकलं नेता, मन्त्री, सांसद व जनप्रतिनिधिपिनिगु कमि-कमजोरी क्यड सुधार याके फःसा देश व जनताया भिंजुइगु खाँ कड दिल् ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं साहित्य पाखं कला संस्कृतिया तःमिगु खप देया म्हासिका राष्ट्रिय, अन्तराष्ट्रिय समूदाय थ्यें किगु, जनताया चेतना स्तर थाकाइगु मतिं थुगु भेला याडागु धायोदिसे जनतां थुइगु भाषां, ख्याल, म्येँ छधाः प्याखं च्वयो जनताया चेतनास्तर थाकाइगु विश्वास प्वंकदिल् ।

उगु मुंज्यासं नेपाल भाषा साहित्य तः मुज्याया नायो चन्द्रबहादुर उलक जुं भीगु साहित्य बहुमत जनताया सेवा जुइगु व समाज परिवर्तन याइगु जुय्मः धायोदिल् ।

तःमुंज्याया संस्थापक नायो कान्छा बासुकलां जनताया नुगःखाँ च्वयो तःगु साहित्य तस्कं यइगु व लिपाथ्येक लुमांक तैगु खाँ कड दिल् । उगु ज्या इवःसं नां दां म्हा ख्यालि आशाकाजी थक्, वडाध्यक्षपुं रविन्द्र ज्याख्वः, उकेश कवां व भनपाया प्रशासकीय अधिकृत यामलाल अधिकारी जु पिंसं नं न्वचुतयो दयूगु खः।

पुनःनिर्माण लिपा मैल देगः

पुनःनिर्माणया इवल्य् तब सतः (ताहा फल्चा)

प्रतिनिधिसभा राज्य व्यवस्था व सुशासन समितिया अध्ययन टोली ख्वपय्
खुसी बःलं यागु क्षति निरिक्षणया इवःलय्

ख्वप नगरपालिका प्रमुख सुनिल प्रजापति नपां ICAP या निर्देशक लिइमा मार्टिनेज

